

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY A SPRÁVY

Náklady obce na zabezpečení povinné školní docházky

Municipal Costs of Providing Compulsory School Attendance

Student

Semeráková Ivana

Vedoucí bakalářské práce:

PhDr. Mgr. Hana Fachinelli, Ph.D.

Šumperk 2012

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra veřejné ekonomiky

Zadání bakalářské práce

Student: **Ivana Semeráková**
Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: 6202R055 Veřejná ekonomika a správa
Specializace: 01 Veřejná ekonomika a správa
Téma: **Náklady obce na zabezpečení povinné školní docházky**
Municipal Costs of Providing Compulsory School Attendance

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
  2. Působnost obcí v základním školství
  3. Analýza nákladů města Šumperk na zabezpečení povinné školní docházky
  4. Zhodnocení nákladů města Šumperk na zabezpečení povinné školní docházky
  5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

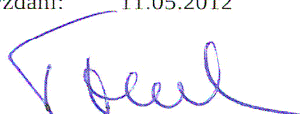
MADEROVÁ VOLTNEROVÁ, Karla a Petr TĚGL. *Vztahy mezi zřizovatelem a příspěvkovou organizací ÚSC*. 2. akt. vyd. Olomouc: ANAG, s. r. o. 2011. 192 s. ISBN 978-80-7263-664-8.
OCHRANA, František, Jan PAVEL, Leoš VÍTEK a kol. *Veřejný sektor a veřejné finance. Financování nepodnikatelských a podnikatelských aktivit*. 3. aktualizované vyd. Praha: Grada Publishing, a. s., 2010. 264 s. ISBN 978-80-247-3228-2.
PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy – teorie a praxe v ČR*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2011. 588 s. ISBN 978-80-7357-614-1.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **PhDr.Mgr. Hana Fachinelli, Ph.D.**

Datum zadání: 25.11.2011

Datum odevzdání: 11.05.2012

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

„Prohlašuji, že jsem celou práci, včetně příloh, vypracovala samostatně“.

11. května 2012

Ivana Semeráková

OBSAH:

1. ÚVOD	4
2. PŮSOBNOST OBCÍ V ZÁKLADNÍM ŠKOLSTVÍ.....	6
2.1 OBEC A JEJÍ CHARAKTERISTIKA	6
2.2 ZÁKLADNÍ ŠKOLSTVÍ.....	10
2.2.1 Státní správa a samospráva v základním školství.....	12
2.2.2 Financování základního školství.....	14
2.3 PŮSOBNOST OBCÍ V ZÁKLADNÍM ŠKOLSTVÍ	16
3. ANALÝZA NÁKLADŮ MĚSTA ŠUMPERK NA ZABEZPEČENÍ POVINNÉ ŠKOLNÍ DOCHÁZKY	21
3.1 CHARAKTERISTIKA MĚSTA ŠUMPERK SE ZAMĚŘENÍM NA ZÁKLADNÍ ŠKOLSTVÍ.....	21
3.2 NÁKLADY MĚSTA ŠUMPERK NA ZABEZPEČENÍ POVINNÉ ŠKOLNÍ DOCHÁZKY	29
3.3 VÝVOJ NÁKLADŮ MĚSTA ŠUMPERK V OBDOBÍ 2006 – 2010.....	45
3.4 SROVNÁNÍ CELKOVÝCH NÁKLADŮ MĚSTA ŠUMPERK NA JEDNOHO ŽÁKA	49
3.5 SROVNÁNÍ CELKOVÝCH NÁKLADŮ MĚSTA ŠUMPERK NA ZÁKLADNÍ ŠKOLY S CELKOVÝMI NÁKLADY NA ODBOR ŠKOLSTVÍ, KULTURY A VNĚJŠÍCH VZTAHŮ	51
4. ZHODNOCENÍ NÁKLADŮ MĚSTA ŠUMPERK NA ZABEZPEČENÍ POVINNÉ ŠKOLNÍ DOCHÁZKY	52
4.1 ZHODNOCENÍ NÁKLADŮ MĚSTA ŠUMPERK ZA PĚTILETÉ OBDOBÍ	52
4.2 MOŽNOSTI SNÍŽENÍ NÁKLADŮ MĚSTA ŠUMPERK	54
5. ZÁVĚR.....	56
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	57
SEZNAM ZKRATEK.....	59
SEZNAM OBRÁZKŮ	
SEZNAM TABULEK	
PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	
SEZNAM PŘÍLOH	

1. Úvod

Vzdělávání jedince se začíná jeho narozením a dalo by se konstatovat, že trvá celý život. Mělo by být v zájmu každého, aby dosáhl co nejvyššího možného vzdělání. První etapa vzdělávání startuje základní školou, která je v České republice povinná. Trvá devět let a žáci při ní získávají základy všeobecného vzdělání. Škola je zaměřena na to, aby se osobnost vyzrávajícího mladého člověka rozvíjela, aby byl schopen samostatně myslet, svobodně a autonomně se rozhodovat, projevovat se jako demokratický občan a hlavně jednat v souladu s obecně uznávanými životními a mravními hodnotami. Další etapy vzdělání jsou nepovinné a v základní zjednodušené linii pokračují středními a vysokými školami.

Vzhledem k tomu, že kvalita škol neovlivňuje pouze vývoj osobnosti člověka, ale hlavně celkový kulturní, sociální a hospodářský rozvoj země, je na školství soustředěna velká pozornost, zejména ze strany státu. Školství je tedy považováno za jednu z prioritních odvětví veřejného sektoru a je také součástí vzdělávací politiky každého státu. Vzdělání a právo na něj je v České republice zakotveno v Ústavě a Listině základních práv a svobod.

Cílem bakalářské práce je analyzovat náklady obce na zabezpečení povinné školní docházky. V teoretické části této práce je popsána působnost obcí v základním školství. Tato kapitola je rozdělena na tři podkapitoly. V první z nich je charakterizována obec, zejména co to obec je, jaké má orgány a jaká je její působnost. V druhé podkapitole je popsáno základní školství, tedy pojem školství jako takové, dále státní správa a samospráva ve školství a také financování základního školství. V třetí podkapitole je uvedena působnost obcí v základním školství a také školy podle zřizovatele, vzdělávací soustava a pojmy základní vzdělání a povinná školní docházka nebo zřizování a hospodaření příspěvkových organizací, které zřizuje obec.

Ve třetí kapitole je provedena analýza nákladů města Šumperk na zabezpečení povinné školní docházky. Postupně jsou představeny jednotlivé základní školy, kterých je zde osm, přičemž větší pozornost je věnovaná pěti školám, jejichž zřizovatelem je město Šumperk, a dvěma, které zřizují soukromé osoby. Dále jsou analyzovány počty studentů v základních školách za příslušných pět let. Jsou zde popsány náklady města Šumperk

na základní školství, které jsou uvedeny jak plánované, tak konečné s podrobnějším popisem, jak tyto náklady vznikají.

Na základě zjištěných výsledků je ve čtvrté kapitole provedeno zhodnocení nákladů města Šumperk na zabezpečení povinné školní docházky a jsou zde navrhnuty návrhy na úsporu těchto nákladů. Při zpracování bakalářské práce byla použita v teoretické části zejména odborná literatura zaměřená na problematiku obcí a školství, v praktické části byly použity zejména poznatky a data získané z osobních konzultací z odboru školství, kultury a vnějších vztahů v Šumperku, a také informace z internetu. V závěru je provedeno shrnutí celé práce.

2. Působnost obcí v základním školství

2.1 Obec a její charakteristika

Obec je základní jednotkou územní samosprávy. Vyšším neboli druhým stupněm jsou vyšší územní správní celky, které se nazývají kraje. Obec, jakožto základní územní samosprávné společenství občanů na územním celku vymezeném hranicí územní obce, se řídí zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů. Obec je vymezena třemi základními znaky:

- územím,
- občany,
- samosprávou veřejných záležitostí na katastrálním území obce.

Postavení obce nabývá na významu, což je výsledkem probíhající decentralizace kompetencí a také odpovědnosti za zabezpečování různých druhů veřejných statků pro obyvatelstvo delegované ze státu na územní samosprávu. Obec je charakterizována jako veřejnoprávní korporace, která má vlastní majetek a hospodaří s ním, má vlastní finanční prostředky a sestavuje svůj vlastní rozpočet. Majetek obce by měl být využíván účelně a hospodárně. V právních vztazích má obec postavení právnické osoby a má právní subjektivitu. Obec musí vést účetnictví, a to podle zákona č. 563/1991 SB., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů. Obec může zřizovat peněžní fondy, a to pro konkrétní účely a nebo bez účelového určení. Obec má povinnost dát si přezkoumat své hospodaření za uplynulý kalendářní rok. Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů a při plnění svých úkolů chrání také veřejný zájem.¹

Zákon o obcích rozlišuje následující druhy obcí:

- obce, které nejsou městy,
- města,
- obce s pověřenými obecními úřady a obce s rozšířenou působností,
- statutární města,
- hlavní město Praha,
- městys.

---

¹ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování obcí, měst a regionů*. 2. akt. a rozš. vyd. Praha: GRADA, 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.

Města získala statut města v případě, že požádala předsedu Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR a splnila podmínku, že byla městem při nabytí účinnosti zákona o obcích v roce 2001 a zároveň převyšovala počet obyvatel nad 3000. Většina statutárních měst je v současné době sídlem krajských úřadů. Obcí s pověřeným obecním úřadem je 388 obcí a obcí s rozšířenou působností je v současné době 205 obcí a podle zákona zabezpečují ve svém správním obvodu výkon státní správy nad rámec přenesené působnosti připadající ostatním obcím. Zvláštní postavení má tzv. městys, který získal titul zpět na základě schválení žádosti obce Parlamentem ČR. U větších měst je rozsah působnosti zpravidla členitější.²

Působnost obcí dělíme na samostatnou nebo přenesenou. Samostatná působnost obce představuje decentralizaci veřejné správy a přenesená působnost znamená dekoncentraci.

Samostatná působnost obcí je vymezena v zákonech jejím výčtem a dále jako péče o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi. Jde zejména o uspokojování potřeb a bydlení, ochranu a rozvoj zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání a celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku. Do samostatné působnosti obce patří například hospodaření obce, vydávání obecně závazných vyhlášek obce, rozpočet a závěrečný účet obce, program rozvoje územního obvodu obce, nebo organizace, řízení, personální a materiální zabezpečení obecního úřadu, a jiné. Na základě zvláštních zákonů samostatná působnost obce dále zahrnuje možnost zřizování zdravotnických zařízení a ochranu veřejného zdraví, zřizování jednotek dobrovolných hasičů a zabezpečení úkolů požární ochrany v obci, místní poplatky, a jiné.

Přenesenou působnost ve věcech stanovených zvláštním zákonem vykonávají orgány všech obcí. Orgány obce s pověřeným obecním úřadem a obce s rozšířenou působností jsou povinny vykonávat přenesenou působnost v základním rozsahu svěřeném obcím a vedle této přenesené působnosti vykonávají ve stanoveném správním obvodu i přenesenou působnost jim svěřenou zvláštními zákony. V oblasti výkonu přenesené působnosti se u obcí jedná například o činnosti vydávání nařízení obce, rozhodování o místních a účelových

---

² OCHRANA, František, Jan PAVEL a Leoš VÍTEK. *Veřejný sektor a veřejné finance. Financování nepodnikatelských aktivit*. Praha: Grada., 2010. 261 s. ISBN 978-80-247-3228-2.

komunikacích, projednávání přestupků a jiné.³

Obec má svoje orgány a patří mezi ně zastupitelstvo obce, rada obce, starosta, místostarosta, obecní úřad a výbory a komise.

Zastupitelstvo obce je kolektivní orgán. Obec je samostatně spravována zastupitelstvem, které volí ze svých členů starostu. Ve městě jeho funkci plní zastupitelstvo města, v městské části města zastupitelstvo městské části a v Praze zastupitelstvo hlavního města Prahy. Zastupitelstvo má také pravomoc si zřídit své iniciativní a kontrolní orgány prostřednictvím výborů. Hlavní rozhodovací pravomoc v samostatné působnosti patří právě zastupitelstvu obce, to znamená, že může rozhodovat ve všech samosprávných záležitostech kromě těch, které patří do rozhodovací pravomoci zastupitelstva kraje jako vyššího územního samosprávného celku. Zastupitelstvo jsou členové volení v komunálních volbách na dobu čtyřletého volebního období a zvolení členové volí ze svých členů členy rady obce (města). Zákon určuje, že se zastupitelstvo schází minimálně 4x ročně, přičemž jednání zastupitelstva obce jsou ze zákona veřejná a řídí se schváleným jednacím řádem.

Tab. 2. 1 Počet členů zastupitelstva v závislosti na počtu obyvatel

Počet obyvatel	Počet členů
Do 500 obyvatel	5-9
501-3000 obyvatel	7-15
3001-10000 obyvatel	11-25
10001-50000 obyvatel	15-35
50001-150000 obyvatel	25-45
Nad 150000 obyvatel	35-55

Zdroj: PEKOVÁ, Jitka. PILNÝ, Jaroslav a Marek JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. akt. a rozš. vyd.. Praha: ASPI, 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5

Rada obce představuje výkonný orgán. V samostatné působnosti podléhá rada obce zastupitelstvu a v rámci přenesené působnosti rozhoduje, jen stanoví-li tak zákon. Počet členů rady obce je vždy lichý a v současnosti nesmí přesahovat jednu třetinu počtu členů zastupitelstva. Rada obce není volena tehdy, má-li zastupitelstvo obce méně než 15 členů.

³ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování obcí, měst a regionů*. 2. akt. a rozš. vyd. Praha: GRADA, 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.

Je tvořena starostou a místostarosty, kteří jsou jeho zástupci, a dalšími členy. Na rozdíl od zastupitelstva jsou jednání rady neveřejná. Rada obce vydává nařízení obce v rámci přenesené působnosti. Je dále oprávněna si zřídit jako své iniciativní a poradní orgány komise.⁴

Starostou se může stát jen občan České republiky a je volen zastupitelstvem z řad svých členů. Za výkon své funkce je odpovědný zastupitelstvu. Starosta je v čele obecního úřadu. Obecní úřad dále tvoří místostarosta, tajemník a zaměstnanci obecního úřadu. Starosta jedná jménem obce a je zprostředkovatelem vztahu mezi obcí a „okolním světem“. Starosta sám vůli obce netvoří, neboť sděluje a projevuje vůli obce pouze v závislosti na předem schválených úkonech, a to buď zastupitelstva, nebo rady obce. Mezi nejdůležitější práva a povinnosti starosti patří to, že stojí v čele obecního úřadu, jmenuje a odvolává tajemníka obecního úřadu a určuje jeho plat, dále je odpovědný za včasné objednání přezkoumání hospodaření obce za minulý rok, plní úlohy zaměstnavatele vůči tajemníkovi obce a zastupitelům, je odpovědný za informování veřejnosti o činnosti obce, rozhoduje o záležitostech v samostatné působnosti, které mu svěřila rada obce a jiné.⁵

Místostarosta je členem zastupitelstva i rady obce. Místostarosta je prvotně odpovědný zastupitelstvu a jeho hlavním úkolem je zastupování starosty, přičemž si zastupitelstvo může zvolit více místostarostů a svěřit jim i některé úkoly. Stejný orgán pak určuje, kdo starostu zastupuje v době, kdy starosta není přítomen či funkci nevykonává. V případě, že místostarosta byl odvolán nebo se funkce vzdal, pověří zastupitelstvo obce výkonem pravomoci starosty některého z členů zastupitelstva obce.⁶

Obecní úřad je výkonným orgánem obce, který vykonává administrativně organizační činnosti související jak se samostatnou, tak přenesenou působností obce, resp. jejich orgánů. Obecní úřad je tvořen starostou, místostarostou, tajemníkem, za předpokladu, že je zřízen, a také zaměstnanci obecního úřadu. V samostatné působnosti má obecní úřad na starosti úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo či rada a také má za úkol pomáhat výborům a komisím v jejich činnosti. V přenesené působnosti vykonává úřad státní správu v působnosti, které

⁴ PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. akt. a rozš. vyd. Praha: ASPI, 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.

⁵ MATRASOVÁ, Eva a Václav ŠLAUF. *Zákon o obcích (obecní zřízení) včetně prováděcích předpisů s komentářem*. 2. vyd. Praha: Polygon, 2003, 144 s. ISBN 80-7273-088-6.

⁶ KOUDELKA, Zdeněk, Radek ONDRUŠ a Petr PRŮCHA. *Zákon o obcích (obecní zřízení)*. Praha: Linde, 2005. 488 s. ISBN 978-80-7201-760-7.

nepatří do působnosti jiného orgánu. V obcích s pověřeným obecním úřadem a také v obcích s rozšířenou působností je vždy zřizována funkce tajemníka obecního úřadu, který je odpovědný starostovi obce, a to jak v samostatné tak i přenesené působnosti. Obce, které nemají funkci tajemníka zřízení, vykonává tuto činnost starosta. Výkon samosprávy a v přenesené působnosti i státní správy zabezpečují zaměstnanci obecního úřadu, kteří pracují ve výkoných orgánech obecního úřadu, jimiž jsou odbory a oddělení. Zaměstnanci obecního úřadu vykonávají činnosti stanovené jim prováděcím právním předpisem. Musí rovněž prokazovat značné odborné způsobilosti a také vědomosti.⁷

Výbory jsou zřizovány zastupitelstvem obce a záleží pouze na rozhodnutí tohoto zastupitelstva, kolik výborů zřídí, pouze počet členů musí být lichý. Předsedou každého výboru je vždy člen zastupitelstva a výbory plní pouze takové úkoly, kterými jej pověřilo zastupitelstvo. Výbory mohou být například finanční, kontrolní, výbor pro národnostní menšinu, popřípadě jiné odbory.

Komise jsou zřizovány radou obcí. V kompetenci starosty je jim svěřit výkon státní správy, avšak toto musí být projednáno s ředitelem krajského úřadu. V širším slova smyslu je možné považovat za poradní orgán také veřejné schůze občanů, kde by měli mít občané možnost se seznámit s činností a hospodařím obce, popřípadě s jeho záměry.⁸

2.2 Základní školství

Pod pojmem školství je možné si představit vzdělání na všech možných úrovních, od základního vzdělávání až po vysokoškolské, ve všech různých formách, instituce, podpůrné služby nebo samotné pracovníky. V Listině základních práv a svobod, konkrétně v článku 33, je vymezeno právo na vzdělávání: „Každý má právo na vzdělání. Školní docházka je povinná po dobu, kterou stanoví zákon. Občané mají právo na bezplatné vzdělání v základních a středních školách, podle schopností občana a možností společnosti též na vysokých školách. Zřizovat jiné školy než státní a vyučovat na nich lze jen za podmínek

---

⁷ PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vyd. Praha: Management Press, 2004. 90 s. ISBN 80-7261-086-4.

⁸ PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. akt. a rozš. vyd. Praha: ASPI, 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.

stanovených zákonem; na takových školách se může vzdělání poskytovat za úplatu. Zákon stanoví, za jakých podmínek mají občané při studiu právo na pomoc státu.“⁹

Školství je považováno za jednu z prioritních povinností států, a to jak na centrální, tak na decentralizované úrovni, a proto je financováno a zabezpečováno státem. Důvodů pro financování právě státem, zejména pak jeho zásahy do školství, je několik a za nejdůležitější považujeme externalitu vzdělání, umožnění přístupu ke vzdělání i sociálně slabším skupinám obyvatel, zájem společnosti na vzdělání obyvatel, tak i tržní selhání na trhu se vzděláním. Je nutné také uvést, že výchova a vzdělání jsou rozhodujícím vlivem na rozvoj společnosti a růst kvalifikované pracovní síly přispívá k její mobilitě a flexibilitě, a tím i k rozvoji celé ekonomiky, a zároveň posiluje demokracii a svobodu. Pouze základní vzdělání občanů, které je v České republice povinné, zapříčiňuje nízké uplatnění na trhu práce a právě lidé se základním vzděláním jsou nejproblematictější skupinou z hlediska zaměstnanosti.

Se základním vzděláním souvisí pojem povinná školní docházka, která je v České republice stanovena po dobu devíti školních let, max. však do sedmnáctého roku. Děti nastupují do první třídy po dosažení šesti let, pokud není povolen odklad. Je možné, aby nastoupilo dítě do prvního ročníku i v případě, že dosáhne šesti let v období od září do konce prosince, pouze ale za předpokladu doporučení školského poradenského zařízení. Žák nastupuje do takové základní školy zřízené obcí nebo svazkem obcí, která je v místě trvalého pobytu žáka, pokud zákonný zástupce nezvolí jinou základní školu. V případě, že dítě, které dovršilo šestý rok, není tělesně či duševně vyspělé k nástupu do školy, může zákonný zástupce požádat o odložení začátku povinné školní docházky ředitele školy. Dále lze také odložit začátek plnění povinné školní docházky v průběhu prvního pololetí školního roku za předpokladu, že se u žáka projeví nedostatečná tělesná nebo duševní vyspělost.

Existuje také možnost jiného způsobu plnění povinné školní docházky, a to buď individuálním vzděláním, nebo vzděláváním žáků s hlubokým mentálním postižením. O individuálním vzdělávání rozhoduje ředitel školy, do které byl žák přijat na plnění povinné školní docházky, a to na základě písemné žádosti zákonného zástupce žáka. Toto vzdělání je možné povolit pouze žákovi prvního stupně základní školy. Pro individuální vzdělávání

---

⁹ Zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod. In: Sbírka zákonů České republiky. 1993. Dostupné z: <http://www.psp.cz/docs/laws/listina.html>.

musejí být naplněna určitá kritéria jako např. závažné rodinné důvody a k povolení výjimky musí rodina žáka splňovat další podmínky, zejména podmínky materiální a personální, zajištění vhodných učebnic a učebních textů. Povinností žáka je vykonávat každé pololetí zkoušky z příslušného učiva. V případě vzdělávání žáků s hlubokým mentálním postižením rozhodne krajský úřad, příslušný podle místa trvalého pobytu dítěte o takovém způsobu vzdělávání, které vyhovuje duševním a fyzickým možnostem dítěte v závislosti na doporučení posouzení odborného lékaře a školského poradenského zařízení.

Úspěšné ukončení základního vzdělání je splněno uplynutím období školního vyučování ve školním roce, v němž žák dokončí poslední rok povinné školní docházky. Dokladem o úspěšném ukončení je vysvědčení.

V České republice je systém školství rozdělen na dvě základní skupiny. První zahrnuje přímo řízené školství, do kterého spadají výzkumné ústavy a administrativa a také vysoké školy, které mohou být veřejné, státní anebo soukromé. Druhou skupinu tvoří regionální školství, do kterého spadají mimo základního školství následující druhy škol a školských zařízení:

- předškolní vzdělávání,
- základní umělecká škola,
- střední škola, a to gymnázium, střední škola nebo střední odborné učiliště,
- konzervatoř,
- jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky.

2.2.1 Státní správa a samospráva v základním školství

Pokud správu vykonává stát svými orgány, popřípadě prostřednictvím jiných pověřených orgánů či osob, hovoříme o státní správě. Pokud ovšem stát ponechá určitý okruh záležitostí na nestátních veřejnoprávních korporacích tak, aby se spravovaly na samosprávném principu, jedná se o územní samosprávu.

Státní správa ve školství vykonává:

a) Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Je hlavním řídicím orgánem ve státní správě pro školy, předškolní a školská zařízení. Jakožto hlavní ústřední orgán ve školství rozhoduje ve věcech vzdělání a výchovy. K jeho

hlavním činností patří rozpis a přidělování finančních prostředků ze státního rozpočtu školám nebo školským zařízením, jichž je zřizovatelem, a v rozsahu stanoveném zákonem poskytuje dotace i dalším zřizovatelům právnických osob vykonávajících činnost škol a školských zařízení. Vede školský rejstřík a vydává právní normy a věstníky ministerstva.

b) Česká školní inspekce

Je určena pro kontrolu dodržování právních předpisů v oblasti školství a je tedy orgánem s kontrolními pravomocemi, který je řízený přímo MŠMT ČR. Ve školách, školských a předškolních zařízeních je oprávněna hodnotit výsledky vzdělání a výchovy, dále také materiálně technické podmínky výchovné a vzdělávací činnosti a personalistiku. Provádí inspekční činnost, tedy dodržování právních předpisů a veřejnoprávní kontrolu finančních prostředků státního rozpočtu.

c) Ředitel školy

Statutární orgán, který má kompetence v řízení školy, předškolního nebo školského zařízení. Je odpovědný za efektivní využívání svěřených prostředků, plnění učebních plánů a učebních osnov, zpracování výroční zprávy o činnosti školy a jejím hospodaření. K povinnostem ředitele školy patří také zpřístupnění výše uvedených dokumentů a je odpovědný za odbornou a pedagogickou úroveň výchovně vzdělávací práce školy, předškolního zařízení nebo školského zařízení. Ředitel školy je v pozici zaměstnavatele vůči všem zaměstnancům školy.

d) Obecní úřad obce s rozšířenou působností

V oblasti školství má tento obecní úřad hlavní poslání financování škol a školských zařízení zřizovaných územními samosprávnými celky, tedy zejména zpracovávání návrhu rozpočtu pro základní školy zřizované v obvodu jejich působnosti jako příspěvkové organizace obcí. Dále obecní úřad předkládá krajskému úřadu rozbor hospodaření za tyto školy a poskytuje mu zpracovaná data z dokumentace a evidence za tyto školy.

e) Krajský úřad

Krajský úřad zpracovává dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ve svém správním obvodu a každý rok je povinen zveřejňovat výroční zprávu o rozvoji a stavu výchovně vzdělávací soustavy v kraji. Krajský úřad spravuje a dále zprostředkovává finanční prostředky státního rozpočtu na činnost škol a školských zařízení obcím a následovně

kontroluje jejich využití. Krajský úřad také vede část tzv. školského rejstříku, který eviduje školy, školská zařízení a právnické osoby, které vykonávají školskou činnost.

Samospráva ve školství

a) Obec

Má povinnost v samostatné působnosti vytvářet podmínky pro plnění školní docházky. V případě, že obec tyto podmínky nezajistí, má žák povinnost navštěvovat základní školu v jiné obci a obec s trvalým pobytem žáka má povinnost platit obci neinvestiční výdaje právě té obci, která školu zřídila. Tyto školy jsou zřizovány formou příspěvkových organizací a se souhlasem krajského úřadu tyto spravuje, popř. ruší. Obec zřizující školy má kompetence jmenovat na základě konkurzního řízení ředitele, předškolních a školských zařízení a dále také pravomoc jej odvolat.

b) Kraje

V samostatné působnosti kraje vytvářejí podmínky pro zajištění vzdělávání v jím zřizovaných školách a zařízeních. Jmenují na základě výsledků konkurzního řízení a odvolává ředitele škol, předškolních a školských zařízení, které zřizuje.

c) Rada školy

Rada školy je zřízena zřizovatelem a je zapsána ve zřizovací listině, přičemž má za úkoly schvalovat výroční zprávu, rozpočet školy, zprávu o hospodaření, a vyjadřuje se k studijním a učebním oborům a plní funkci veřejné kontroly. Rada školy umožňuje zákonným zástupcům nezletilých a zletilých žáků, občanů obce, pracovníkům školy a dalším osobám podílet se na správě školy, přičemž platí, že ředitel školy nesmí být jejím členem.¹⁰

2.2.2 Financování základního školství

Jednotlivé základní školy a školská zařízení mohou být zřízeny jako školské právnické osoby nebo jako příspěvkové organizace. Tyto hospodaří s finančními prostředky z veřejných rozpočtů. Mohou to být prostředky ze státního rozpočtu, z rozpočtů územně samosprávných celků, nebo prostředky získanými z vlastní hospodářské činnosti, popř. z prostředků

---

¹⁰ PRŮCHA, Petr. *Správní právo: obecná část*. 7. vyd. Brno: Doplněk, 2007. 420 s. ISBN 978-80-7239-207-0.

z mezinárodních programů. Je tedy patrné vícezdrojové financování. Základními právními normami, které určují financování nákladů základních škol jsou:

- zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném,
- zákon č. 128/200 Sb., o obcích,
- zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů,
- zákon o státním rozpočtu,
- vyhláška č. 492/2005 Sb., o krajských normativech.

Mimoto je zřizovatel oprávněn stanovit i další pravidla. Pro školy zřízené obcí je to např. vymezení práv při správě majetku zřizovatele, které je povinností zahrnout přímo do zřizovací listiny.

S přihlédnutím na způsob financování základního školství je nutné objasnit si pojmy investiční a neinvestiční prostředky. Pod neinvestičními prostředky zahrnujeme veškeré náklady spojené s financováním nákladů školy, s výjimkou nákladů na investice. Těmito prostředky tedy jsou:

- přímé vzdělávací náklady – které jsou poskytovány účelně, a to zejména platy, odvody a ostatní neinvestiční náklady,
- ostatní provozní náklady – které jsou neúčelné a slouží na zajištění provozu školy, zejména na náklady na nájemné, energie, opravy, odpisy, materiál a ostatní služby

Investičními prostředky rozumíme např. investiční dotace z rozpočtu zřizovatele, dotace ze státního rozpočtu na reprodukci majetku, výnosy prodeje hmotného investičního majetku ve správě školy, příspěvky od jiných subjektů a dary, které jsou určené k investičním účelům, převody z rezervního fondu schválené zřizovatel a odpisy v případě, že zřizovatel svěřil škole do správy odepisovaný majetek.

MŠMT ČR je odpovědné za financování na krytí tzv. přímých nákladů na vzdělávání, které přiděluje jako účelové prostředky pro veřejné školy a školská zařízení zřizované obcemi a kraji, a to za pomoci kraje v přenesené působnosti. Dále tyto prostředky putují na jednotlivé školy, kde má kraj územní působnost. Ministerstvo se při úhradě přímých nákladů řídí normativy, jež jsou stanoveny jako výše výdajů připadající na vzdělávání a školské služby pro jedno dítě, žáka nebo studenta příslušné věkové kategorie.

Finanční prostředky na provoz – provozní výdaje – základních škol, předškolních a školských zařízení zabezpečují obce ze svých rozpočtů. Dále také poskytují školám příspěvek na investice v závislosti na potřebách školy, ale současně vzhledem ke svým finančním možnostem. Školy mohou používat prostory své budovy a zařízení škol k jiným účelům než jako přímý vyučovací proces, například mohou pronajímat tělocvičnu či pronajímat prostory školy pro pořádání výstav.¹¹

2.3 Působnost obcí v základním školství

Územní samosprávu ve školství vykonávají podle Školského zákona obce a kraje. Znamená to, že jsou obce povinné zajistit podmínky pro plnění povinné školní docházky dětí, které mají místo trvalého pobytu na jejím území a dále děti umístěných na jejím území ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy, které se nevzdělávají ve školách zřízených při těchto školských zařízeních.¹²

Zřizovatelem základních škol může být:

- kraj,
- obec,
- církev,
- ministerstvo,
- další fyzické nebo právnické osoby.

Nejčastějším zřizovatelem základních škol je obec, a to ve více jak 70 %, naopak nejmenším zřizovatelem jsou církve a ministerstvo. Za ekonomické řízení a za efektivní využití svěřených finančních prostředků, které jsou nezbytné pro řízení a provoz školy, odpovídá vždy a plně zřizovatel školy. Je povinnost, aby státní i nestátní školy splňovaly stejné podmínky pro způsobilost v poskytování vzdělání, a při splnění těchto podmínek školy žádají příslušný státní orgán o zaregistrování do sítě škol, který je v rejstříku škol.

Obec zřizuje školy a školská zařízení jako školské právnické osoby nebo příspěvkové organizace. Příspěvkové organizace slouží zejména pro zabezpečení neziskových činností a pro zabezpečování smíšených veřejných statků, tedy není zřízena za účelem podnikání.

---

¹¹ OCHRANA, František, Jan PAVEL a Leoš VÍTEK. *Veřejný sektor a veřejné finance. Financování nepodnikatelských aktivit*. Praha: Grada., 2010. 261 s. ISBN 978-80-247-3228-2.

¹² Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). In: Sbírka zákonů České republiky. 2004. Dostupné z: <http://aplikace.msmt.cz/Predpisy1/sb190-04.pdf>.

Ačkoliv příspěvkové organizace dosahují ze své činnosti tržby neboli vlastní příjmy, ze kterých následně kryjí své náklady, tyto příjmy ve většině případů nepostačují na krytí těchto nákladů, a proto zřizovatel tedy obec poskytuje finanční prostředky prostřednictvím transferu, a to buď příspěvkem na provoz, nebo příspěvkem na investice.

Obec, jakožto jeden z územně samosprávných celků, musí zřizovat příspěvkové organizace ve své působnosti pro zejména neziskové činnosti a činnosti takové, jejichž rozsah, struktura a složitost vyžadují samostatnou právní subjektivitu. Vylučuje se zřízení takové příspěvkové organizace, která by měla za účelem cokoli, co by se neshodovalo s působností obce jako územní samosprávy. Není možné, aby příspěvkovou organizaci zřídil více než jeden subjekt, což v praxi znamená nemožnost dohody dvou obcí na zřízení jedné příspěvkové organizace, přičemž toto zřízení je vyhrazeno zastupitelstvu obce.

Přestože je příspěvková organizace samostatnou právnickou osobou, která se zapisuje do obchodního rejstříku a je účetní jednotkou, nemůžeme ji považovat za právnickou osobu zcela nezávislou na vůli zakladatele - obce. Práva a povinnosti této organizace jsou dány pouze v mezích určených svým zřizovatelem.

Pro založení příspěvkové organizace je nutné, aby měla svou zřizovací listinu, která obsahuje podmínky, které jsou taxativně stanovené v § 27 odst. 2 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Zřizovací listina příspěvkové organizace musí obsahovat:

- úplný název zřizovatele,
- název, sídlo a identifikační číslo příspěvkové organizace,
- vymezení hlavního účelu, pro který je zřízena, předmět její činnosti,
- označení statutárních orgánů a způsob, jakým vystupují jménem organizace,
- vymezení majetku ve vlastnictví zřizovatele,
- vymezení majetkových práv,
- vymezení pravidel pro výrobu a prodej zboží, pokud jsou předmětem činnosti,
- vymezení práv a povinností s případným pronajímáním svěřeného majetku jiným subjektům,
- druhy zřizovatelem povolené doplňkové činnosti,

- vymezení doby, na kterou je příspěvková organizace zřízena.¹³

Hospodaření právnických osob vykonávajících činnost základní školy zřizovaných obcí

Příspěvkové organizace mají právní subjektivitu, hospodaří podle svého rozpočtu, schváleného zřizovatelem a nesou za své hospodaření odpovědnost. Jak je uvedeno výše (viz předchozí strana), vlastní příjmy nepostačují na pokrytí nákladů, tedy by se dalo konstatovat, že příspěvkové organizace jsou finančně nesoběstačné a získávají peněžní prostředky následovně:

a) Přijaté z rozpočtu svého zřizovatele

Zřizovatel – obec – poskytuje příspěvek na provoz a příspěvek na investice. Příspěvky na provoz jsou určeny výhradně k doplnění chybějících zdrojů na financování běžných potřeb, včetně oprav a údržby a je vždy neinvestičního charakteru. Tento příspěvek je poskytován na základě návaznosti na výkony či stanoven na základě dalších kritérií. Příspěvek na investice slouží na předem stanovený účel jejich použití, o tyto prostředky si organizace žádá a bývají zpravidla poskytovány na jeden rok.

b) Získané z vlastní činnosti

Jedná se o příjmy ze služeb poskytovaných samotnou školou, zejména školní družina a školní klub, dále také pronájem majetku ve správě nebo vlastnictví školy.

c) Ze svých fondů

Pokud příspěvková organizace ve svém hospodaření dosáhne toho, že její tržby jsou vyšší než plánované, nebo její náklady nižší nežli byly plánované, vzniká tzv. zlepšený výsledek hospodaření. V takovém případě vytvářejí příspěvkové organizace své peněžní fondy. O naložení s prostředky ze zlepšeného výsledku rozhoduje zřizovatel, přičemž jsou zůstatky těchto peněžních fondů převedeny na konci roku do roku následujícího. Je možné vytvářet následující peněžní fondy:

Rezervní fond – se tvoří přidělem ze zlepšeného výsledku hospodaření, který je snížený o převody do fondu odměn, nebo peněžními dary. Rezervní fond je používán na financování dalšího rozvoje k překlenutí časového nesouladu mezi výnosy a náklady,

---

¹³ MADEROVÁ VOLTNEROVÁ, Karla a Petr TÉGL. *Vztahy mezi zřizovatelem a příspěvkovou organizací ÚSC*. 2. akt. vyd. Olomouc: ANAG, 2011. 192 s. ISBN 978-80-7263-664-8.

k úhradě ztráty za předchozí léta, k úhradě případných sankcí uložených za porušení rozpočtové kázně a na základě souhlasu zřizovatele na příděl do investičního fondu.

Investiční fond – je zřizován k financování investičních potřeb příspěvkové organizace. Tvoří se z odpisů hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku na základě zřizovatelem schváleného odpisového plánu, z investičních příspěvků ze státních fondů a z rozpočtu zřizovatele, z výnosů z prodeje hmotného investičního majetku se souhlasem zřizovatele, z účelových investičních darů a příspěvků od jiných subjektů a z převodů z rezervního fondu ve výši povolené zřizovatelem.

Fond odměn – je motivačním fondem, který je vytvořen ze zlepšeného výsledku hospodaření a je stanoven do výše 20 %, nejvýše však do výše 20 % limitu mzdových prostředků.

Fond kulturních a sociálních potřeb – charakterizuje sociální fond a je tvořen zálohově v průběhu roku ve výši limitu 1 % z roční plánované výše nákladů na platy a náhrady platů, mezd, odměn, přičemž vyúčtování skutečného základního přídělu je stanoven v rámci účetní závěrky. Tento fond financuje kulturní, sociální a další potřeby zaměstnanců.

d) Peněžními dary od fyzických a právnických osob

Příspěvková organizace se souhlasem zřizovatele může přijímat dary od dárců na základě darovací smlouvy. V případě, že organizace dar přijme, není povinna podat daňové přiznání k dani darovací dle zákona č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí ve znění pozdějších předpisů, neboť je podle § 20 osvobozena při splnění zákonem stanovených podmínek.

e) Dary poskytnuté ze zahraničí

f) Dotacemi z rozpočtu z Evropské unie

g) Doplnkovou činností

Jde o činnost, kterou příspěvková organizace vykonává mimo činnost hlavní, tedy činnost, pro kterou byla zřízena. Tyto doplňkové činnosti musí být schváleny zastupitelstvem,

uvádějí se ve zřizovací listině a navazují na hlavní účel. Doplnková činnost je zřizována pro efektivní využívání všech možností a také odbornosti svých zaměstnanců. V případě zisku se prostředky používají ve prospěch hlavní činnosti a hospodaření školy v rámci doplňkové činnosti je účtováno odděleně a zpravidla by nemělo být ztrátové.¹⁴

---

¹⁴ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy – teorie a praxe v ČR*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2011. 588 s. ISBN 978-80-7357-614-1

3. Analýza nákladů města Šumperk na zabezpečení povinné školní docházky

3.1 Charakteristika města Šumperk se zaměřením na základní školství

Město Šumperk vzniklo jako územní samosprávný celek ke dni 23. 11. 1990. V současné době má tři katastrální území. Počet obyvatel nepřesahuje 30 tisíc. Největší skupinu tvoří občané ve věku 15 - 59 let, a to více než 60 %. Základních škol je zde evidováno osm, přičemž pět z nich zřizuje město Šumperk, dvě jsou soukromé a jednu zřizuje Olomoucký kraj. Lze konstatovat, že počet i rozmístění základních škol je na území města optimální.¹⁵

V této části bude charakterizováno sedm základních škol na území Šumperku, přičemž bude soustředěna pozornost na počty žáků v jednotlivých letech, které budou dále v analýze použity. Osmá základní škola nebude předmětem dalšího zkoumání z toho důvodu, že ji zřizuje Olomoucký kraj, a tedy městu Šumperk na ni nevznikají žádné náklady. Základní školy jsou v městě následující:

a) Základní škola Šumperk, 8. května 63, p.o.

Název školy:	Základní škola Šumperk, 8. května 63
Adresa:	8. května 63, 787 01 Šumperk
Právní forma:	Příspěvková organizace
Zřizovatel:	Město Šumperk, náměstí Míru 1

Tato základní škola, nazývaná také jako „Hluchák“, má právní subjektivitu od 1. 1. 1994. Historie budovy spadá do roku 1913, kdy byla slavnostně otevřena jako Moravský zemský ústav pro hluchoněmé, přičemž vyučovacím jazykem byla němčina. Má vzdělávací program nejen jako základní škola, ale také jako základní škola s rozšířenou výukou jazyků, a to zejména z důvodu měnících se podmínek v českém školství, a proto je zde kladen velký důraz právě na výuku cizích jazyků. Anglický jazyk se učí od 1. ročníku. Škola nabízí mnoho volitelných předmětů se zaměřením na výuku cizích jazyků na druhém stupni. Díky rozšířené

---

¹⁵ MĚSTO ŠUMPERK. Městský úřad Šumperk [online]. Šumperk, © 2000-2012 [cit. 2012-04-30]. Dostupné z: <http://www.sumperk.cz/cs/mesto-sumperk/>.

výuce jazyků si škola získala dobré jméno a její žáci mají v dalším vzdělávání na střední škole obrovskou výhodu.

Součástí školy a jejího vybavení je:

- základní škola s kapacitou 730 žáků
- školní družina s kapacitou 300 žáků,
- školní klub s kapacitou 300 žáků,
- školní jídelna s kapacitou 800 žáků.¹⁶

Z níže uvedené tabulky vyplývá, že škola s celkovou maximální kapacitou 730 žáků, měla nejvyšší návštěvnost v letech 2006/2007, a to 643 žáků. Od tohoto školního roku postupně počet žáků klesal až na 562 v posledním sledovaném období. Dívek bylo vždy více než chlapců a mimo období 2006/2007 měl první stupeň vždy více žáků než druhý stupeň.

Tab. 3. 1 Počet žáků ve školních letech 2006/2007 – 2010/2011 v základní škole 8. května

Školní rok	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011
Celkový počet tříd	28	26	25	25	24
Počet žáků	643	603	568	567	562
1. stupeň	312	313	321	322	313
2. stupeň	331	290	247	245	249
Dívky	342	319	305	291	285
Chlapci	301	284	263	276	277

Zdroj: Interní dokumenty odboru školství, kultury a vnějších vztahů Městského úřadu Šumperk – vlastní zpracování.

b) Základní škola Šumperk, Dr. E. Beneše 1, p.o.

Název školy: Základní škola Šumperk, Dr. E. Beneše 1

Adresa: Dr.E. Beneše 1, 787 01 Šumperk

Právní forma: Příspěvková organizace

Zřizovatel: Město Šumperk, náměstí Míru 1

Historie školy spadá do roku 1889, přičemž se škola dělila na dívčí německou obecnou školu a měšťanskou školu. Tradici tady mají sportovní třídy, které byly nejdříve zaměřeny na gymnastiku a atletiku, později na basketbal a v současnosti zde dominují hokejové třídy.

¹⁶ VÝROČNÍ ZPRÁVA ŠKOLY. Základní škola 8.května 63, Šumperk [online]. © 1990 - 2008 [cit. 2012-04-30]. Dostupné z: http://www.hluchak.cz/files/vyrocní_zprava_2011.pdf

Školu tvoří tři budovy, Žerotínova, E. Beneše a budova Hospodářská. Tento komplex doplňuje školní pozemek, školní stadion a uzavřený dvorek. Součástí školy a jejího vybavení je:

- základní škola s kapacitou 650 žáků,
- školní družina s kapacitou 120 žáků,
- školní klub s kapacitou 50 žáků,
- školní jídelna s kapacitou 800 žáků.¹⁷

Obdobnou tendenci jako školu 8. května dosahovala škola Dr. E. Beneše 1, ve které se počet žáků každým rokem snižoval mimo rok 2010/2011. Možnou kapacitu školy ve výši 650 žáků nedosáhla škola ani v jednom roce. Průměrně byla škola zaplněna 504 žáky ročně a dosahovala max. naplněnosti 77,5 %. Vzhledem k tomu, že se na této škole objevují tzv. „sportovní třídy“, počet chlapců vždy přesáhl počet dívek.

Tab. 3. 2 Počet žáků ve školních letech 2006/2007 – 2010/2011 ve škole Dr. E. Beneše

Školní rok	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011
Celkový počet tříd	21	21	21	21	22
Počet žáků	528	512	497	487	496
1. stupeň	246	239	252	260	277
2. stupeň	282	273	245	227	219
Dívky	224	203	213	211	210
Chlapci	304	309	284	276	286

Zdroj: Interní dokumenty odboru školství, kultury a vnějších vztahů Městského úřadu Šumperk – vlastní zpracování.

c) Základní škola Šumperk, Sluneční 38, p.o.

Název školy: Základní škola Šumperk, Sluneční 38

Adresa: Sluneční 38, 787 01 Šumperk

Právní forma: Příspěvková organizace

Zřizovatel: Město Šumperk, náměstí Míru 1

Škola se sídlem Sluneční 38 má statut školy se sportovními třídami ve 3. – 9. ročníku, které se specializují na atletiku, sportovní gymnastiku a fotbal. Škola je zároveň členem

¹⁷ HISTORIE ŠKOLY. 1. Základní škola Šumperk [online]. 2009 [cit. 2012-04-30]. Dostupné z: http://www.1zsspk.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=5&Itemid=6.

Asociace školních sportovních klubů s Centrem sportu a provozuje širokou škálu zájmových kroužků, například výtvarný, dramatický, divadelní, sportovní, novinářský, atletický, gymnastický, pěvecký, stolní tenis nebo mažoretky. Jistým nadstandardem této školy je rozsáhlý venkovní sportovní areál s atletickou dráhou, třemi hřišti, tenisovým kurtem a basketbalovými koši. Součástí školy a jejího vybavení je:

- základní škola s kapacitou 500 žáků,
- školní družina s kapacitou 200 žáků,
- školní klub s kapacitou 300 žáků,
- školní jídelna s kapacitou 1000 žáků.¹⁸

Základní škola Sluneční 38 pojme 500 žáků. Od roku 2006/2007 do roku 2010/2011 počty žáků výrazně klesaly a z původních 411 žáků v letech 2006/2007 se na škole v letech 2010/2011 vzdělávalo pouze 305 žáků. Počet dívek jednoznačně dominoval v každém roce.

Tab. 3. 3 Počet žáků ve školních letech 2006/2007 – 2010/2011 ve škole Sluneční

Školní rok	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011
Celkový počet tříd	18	17	17	16	16
Počet žáků	411	387	349	319	305
1. stupeň	174	181	182	167	163
2. stupeň	237	206	167	152	142
Dívky	213	204	177	165	156
Chlapci	198	183	172	154	149

Zdroj: Interní dokumenty odboru školství, kultury a vnějších vztahů Městského úřadu Šumperk – vlastní zpracování.

d) Základní škola Šumperk, Šumavská 21. p.o.

Název školy: Základní škola Šumperk, Šumavská 21
Adresa: Šumavská 21, 787 01 Šumperk
Právní forma: Příspěvková organizace
Zřizovatel: Město Šumperk, náměstí Míru 1

¹⁸ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY. Základní škola Šumperk, Sluneční 38 [online]. 2006 [cit. 2012-04-30]. Dostupné z: <http://www.iv-zs-sumperk.cz/o-skole/charakteristika-skoly/>.

Základní škola zahájila svou činnost v roce 1975. Součástí školy bylo od počátku školní stravovna a školní družina. Škola operuje dostatečným počtem kmenových učeben a patnácti odbornými pracovny, přičemž je škola velmi dobře vybavena prostředky informačních a komunikačních technologií s připojením k internetu. Nevýhodou je absence školního klubu. Součástí školy a jejího vybavení je:

- základní škola s kapacitou 750 žáků,
- školní družina s kapacitou 150 žáků,
- školní jídelna s kapacitou 1100 žáků.¹⁹

Kapacitou 750 žáků disponuje škola se sídlem Šumavská 21. Lze konstatovat, že i zde se celkový počet žáků se od roku 2007/2008 postupně snižoval a průměrný počet žáků za rok dosahoval v pětiletém období 604 žáků za rok, přičemž škola byla průměrně naplněna z 80% své kapacity. Na prvním stupni se vzdělávalo vždy více žáků než na 2. stupni. Počet chlapců se průměrně vyrovnal počtu dívek (rozdíl byl max. 7 žáků).

Tab. 3. 4 Počet žáků ve školních letech 2006/2007 – 2010/2011 ve škole Šumavská

Školní rok	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011
Celkový počet tříd	25	25	25	26	24
Počet žáků	608	625	610	591	588
1. stupeň	319	352	347	340	346
2. stupeň	289	273	263	251	242
Dívky	301	313	306	292	292
Chlapci	307	312	304	299	296

Zdroj: Interní dokumenty odboru školství, kultury a vnějších vztahů Městského úřadu Šumperk – vlastní zpracování.

e) Základní škola Šumperk, Vrchlického 22

Název školy: Základní škola Šumperk, Vrchlického 22
Adresa: Vrchlického 22, 787 01 Šumperk
Právní forma: Příspěvková organizace
Zřizovatel: Město Šumperk, náměstí Míru 1

¹⁹ NAŠE ŠKOLA. Základní škola Šumperk, Šumavská 21 [online]. 2010 [cit. 2012-04-30]. Dostupné z: <http://www.6zs.cz/?q=node/1>.

Základní škola Vrchlického 22 byla slavnostně otevřena 3. února 1969. Škola se zaměřuje zejména na výuku výpočetní techniky s nadstandardní počítačovou výbaveností. Školu tvoří dvě budovy, přičemž hlavní budova má pět podlaží. V druhé budově se nachází stravovna. Součástí vybavení školy je:

- základní škola s kapacitou 550 žáků,
- školní družina s kapacitou 120 žáků,
- školní jídelna s kapacitou 850 žáků.²⁰

Počet žáků na škole Vrchlického 22 měl klesající tendenci, mimo rok 2010/2011, kde byl počet žáků vyšší o pět než v předchozím roce. Mezi prvním a posledním sledovaným rokem se počet žáků snížil o 68. S maximální možnou kapacitou 550 žáků škola průměrně dosahovala obsazenosti v počtu 358 žáků za rok, čímž dosáhla kapacity na 65 %. Od roku 2006/2007 do roku 2008/2009 dominoval počet dívek na počtu chlapců, v roce 2009/2010 se počty vyrovnaly a v roce 2010/2011 došlo k mírnému navýšení počtu chlapců (viz Tab 3.5).

Tab. 3. 5 Počet žáků ve školních letech 2006/2007 – 2010/2011 ve škole Vrchlického

Školní rok	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011
Celkový počet tříd	18	17	15	15	16
Počet žáků	403	383	340	330	335
1. stupeň	207	193	163	164	166
2. stupeň	196	190	177	166	169
Dívky	210	202	178	165	158
Chlapci	193	181	162	165	177

Zdroj: Interní dokumenty odboru školství, kultury a vnějších vztahů Městského úřadu Šumperk – vlastní zpracování.

f) Základní a střední škola Pomněnka, Šumavská 13

Název školy: Základní a střední škola Pomněnka o.p.s.
Adresa: Šumavská 13, 787 01 Šumperk
Právní forma: obecně prospěšná společnost
Zřizovatel: soukromá osoba

²⁰ NAŠE ŠKOLA. Pětka, Základní škola s rozšířenou výukou informatiky [online]. 2010 [cit. 2012-04-30]. Dostupné z: http://www.5zs.spk.cz/index.php?option=com_content&view=category&id=37:naseskola&layout=default&Itemid=37.

Škola je zaměřena pro všechny žáky se zdravotním postižením. Cílem školy je umožnit co nejširší rozvoj osobnosti žáků, snaha vést žáky k dodržování pravidel slušného a bezpečného chování a snaha o přiblížení, vysvětlení a pochopení těchto pravidel. Součástí školy z hlediska základních škol je základní škola praktická a základní škola speciální, přičemž v praktické škole se vzdělávají žáci s lehkou mentální retardací a ve škole speciální žáci se středně těžkou až těžkou mentální retardací, či kombinovaným postižením. Součástí školy je:

- základní škola s kapacitou 47 žáků,
- školní družina s kapacitou 6 žáků,
- školní jídelna s kapacitou 150 žáků.²¹

Tab. 3. 6 Počet žáků ve školních letech 2006/2007 – 2010/2011 ve škole Šumavská

	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011
Počet žáků	42	38	45	42	41

Zdroj: Interní dokumenty odboru školství, kultury a vnějších vztahů Městského úřadu Šumperk – vlastní zpracování.

g) Základní škola pro žáky se specifickými poruchami učení a Mateřská škola logopedická Schola Viva, o.p.s. Šumperk, Erbenova 16

Název školy: Základní škola pro žáky se specifickými poruchami učení
a Mateřská škola logopedická Schola Viva, o.p.s.
Šumperk, Erbenova 16

Adresa: Erbenova 16, 787 01 Šumperk

Právní forma: obecně prospěšná společnost

Zřizovatel: soukromá osoba

Jedná se o základní školu, jejíž součástí je pedagogické centrum. Škola má celkem čtyři budovy, tři z nich se nacházejí na Erbenově ulici a poslední je na odloučeném pracovišti na ulici Temenické. Třídy jsou tady naplňovány do počtu 14 žáků a mimo klasických učeben se vyskytuje i učebna ergoterapie a tři učebny logopedie. Škola nabízí podmínky pro rozvoj všech dětí, neboť žáci se zdravotním oslabením jsou zařazováni do zdravotní tělesné výchovy nebo ergoterapie, v případě potřeby jsou děti zařazeny do individuální logopedické péče, popř. do individuální nápravné péče dyslexie a dyskalkulie. Škola není úzce odborně

²¹ O NÁS. Základní škola a střední škola Pomněnka, o.p.s. [online]. 2011 [cit. 2012-04-30]. Dostupné z: http://www.pomnenka.net/o_nas.

zaměřena, proto je zde velká možnost volitelných předmětů, jako jsou humanitní, přírodovědné, ale i praktické. Velká míra je také soustředěna na estetické cítění žáků. Součástí školy je:

- základní škola s kapacitou 150 žáků,
- školní družina s kapacitou 39 žáků,
- školní klub s kapacitou 76 žáků,
- školní jídelna s kapacitou 200 žáků.²²

Tab. 3. 7 Počet žáků ve školních letech 2006/2007 – 2010/2011 ve škole Erbenova

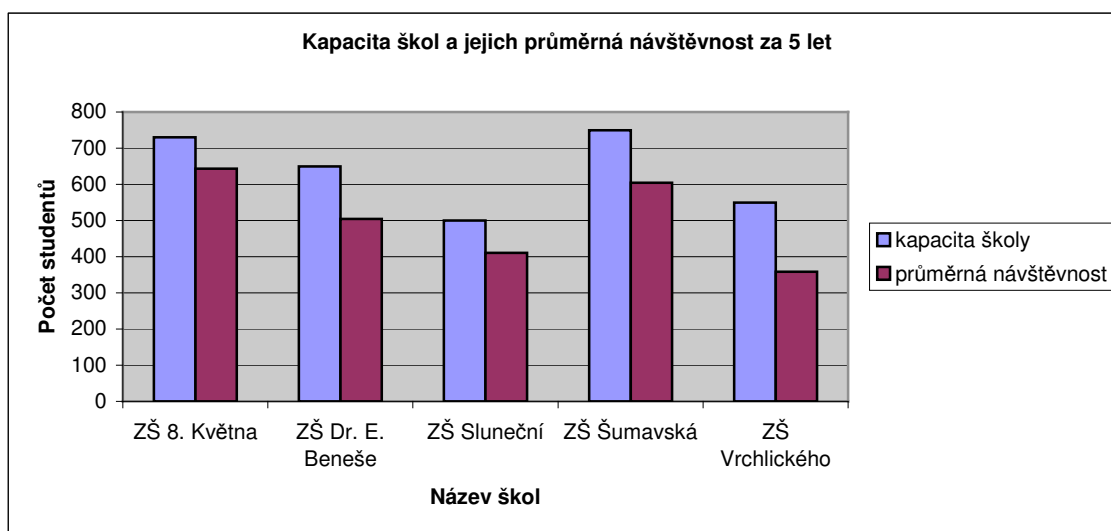
	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011
Počet žáků	150	140	150	148	142

Zdroj: Interní dokumenty odboru školství, kultury a vnějších vztahů Městského úřadu Šumperk – vlastní zpracování.

Kapacita škol a jejich průměrná návštěvnost za 5 let

Základní školy, jejichž zřizovatelem je město Šumperk, pojmu 3180 žáků za školní rok. V letech 2006/2007 až 2010/2011 navštěvovalo tyto školy 2520 žáků, lze tedy konstatovat, že základní školy byly v průměru využívány na téměř 80 %. Kapacitu základních škol a jejich návštěvnost ilustruje obrázek (viz Obr. 3.1).

Obr. 3. 1 Kapacita základních škol a jejich průměrná návštěvnost za 5 let

Zdroj: Interní dokumenty odboru školství, kultury a vnějších vztahů Městského úřadu Šumperk – vlastní zpracování.

²² ZÁKLADNÍ ŠKOLA. Schola Viva, o.p.s. [online]. 2011 [cit. 2012-04-30]. Dostupné z: http://www.schola-viva.cz/zakladni_skola.html.

Z výše uvedeného grafu vyplývá, že největší kapacitou školy disponuje základní škola Šumavská s počtem 750 žáků a na druhém místě v těsném závěsu s kapacitou o 20 žáků méně základní škola 8. Května. Naopak nejmenší množství žáků má škola se sídlem Sluneční. V úspěšnosti využívání svých kapacitních možností dominují školy 8. května a Šumavská. Nejmenší návštěvnost žáků vzhledem ke svojí kapacitě má škola Vrchlického.

3.2 Náklady města Šumperk na zabezpečení povinné školní docházky

V následující podkapitole budou řešeny náklady města Šumperk na zabezpečení povinné školní docházky. Obec se při určování výše těchto nákladů řídí rozpočtem, který předkládá ředitel každé školy. Tento rozpočet obsahuje náklady a výnosy základní školy. Vzhledem k tomu, že každá škola má každoročně nižší výnosy než náklady, musí žádat o finanční příspěvek. Tyto „návrhy na příspěvek od zřizovatele“ se stávají plánovanými náklady města, přičemž během roku se tyto plánované náklady mění o výši opatření. Opatření poskytuje obec na rámec těchto nákladů a slouží školám k financování plavání nebo energie. V každém roce budou analyzovány plánované náklady, opatření a konečné náklady města, přičemž u plánovaných nákladů bude uvedeno, na základě čeho město určilo výši těchto nákladů u každé školy. Poté bude uvedeno, z čeho se tyto náklady, popř. výnosy u základních škol skládají a bude popsáno, které konkrétní náklady nebo výnosy jsou nejvyšší, resp. nejnižší.

Dále je nutné uvést, co si pod jednotlivými náklady a výnosy škol představit. Náklady budou v tabulce uvedeny těmi čísly, které začínají pětkou a mohou být následující:

- 501 - Všeobecný materiál (učebnice, knihy, materiál na opravy, ochranné pracovní pomůcky, všeobecný materiál nebo potraviny)
- 502 - Energie (zejména plyn, elektřina a voda)
- 511 - Opravy a údržba
- 512 - Cestovné
- 513 - Náklady na reprezentaci
- 518 - Ostatní služby (odvoz odpadu, zpracování mezd, telefony, poštovné, rozhlas a televize, peněžní služby a ostatní služby)
- 521 - Mzdové náklady
- 524 - Zákonné sociální pojištění
- 525 - Ostatní sociální pojištění
- 527 - Zákonné sociální náklady

- 528 - Ostatní sociální náklady
- 538 - Ostatní daně a poplatky
- 548 - Ostatní provozní náklady
- 549 - Jiné ostatní náklady
- 551 - Odpisy
- 554 - Prodaný materiál

Oproti nákladům jsou výnosy značeny šestkou a mohou být:

- 602 - Tržby z prodeje služeb (příjem stravného, školné - školní družina, pronájem)
- 644 - Úroky
- 648 - Ostatní provozní výnosy
- 649 - Jiné ostatní výnosy
- 654 - Tržby za pracovní sešity, stravné

Při určování nákladů města Šumperk na zabezpečení povinné školní docházky je nezbytné uvést, že toto město vynakládá dominantní peněžní prostředky na základní školy, které samo zřizuje. Základní školy Pomněnka a Schola Viva jsou zřizovány soukromými osobami a tyto školy mají převážnou část příjmů z dotací ze státního rozpočtu a další velkou část zdrojů příjmů tvoří dary a příspěvky jiných fyzických či právnických osob. Pro tyto školy tvoří příspěvek od města Šumperk asi 2% z celkových příjmů. Proto je také z pohledu města soustředěna v této práci pozornost právě na základní školy, jejichž zřizovatelem je město Šumperk.

a) Náklady obce Šumperk na zabezpečení povinné školní docházky v roce 2006

Plánované náklady, které mělo poskytnout město Šumperk na základní vzdělávání, činily 18 256 tis. Kč. Konečné náklady ale činily 19 984 tis. Kč. Rozdíl mezi plánovanou a konečnou výší nákladů činilo opatření ve výši 1 728 tis. Kč. Toto opatření poskytuje obec nad rámec plánovaných nákladů. Konečné náklady byly zvýšeny o 9,5 % oproti plánovaným. V tabulce (viz Tab. 3.8) je také znázorněno, které školy zaujímají největší podíly na konečných nákladech obce. Je zřejmé, že čtyři základní školy tvoří více než 80 %, což znamená, že tyto školy mají nejvyšší podíl na zmíněných nákladech. Základní školy Pomněnka a ZŠ Schola Viva tvoří v konečných nákladech velmi malý podíl.

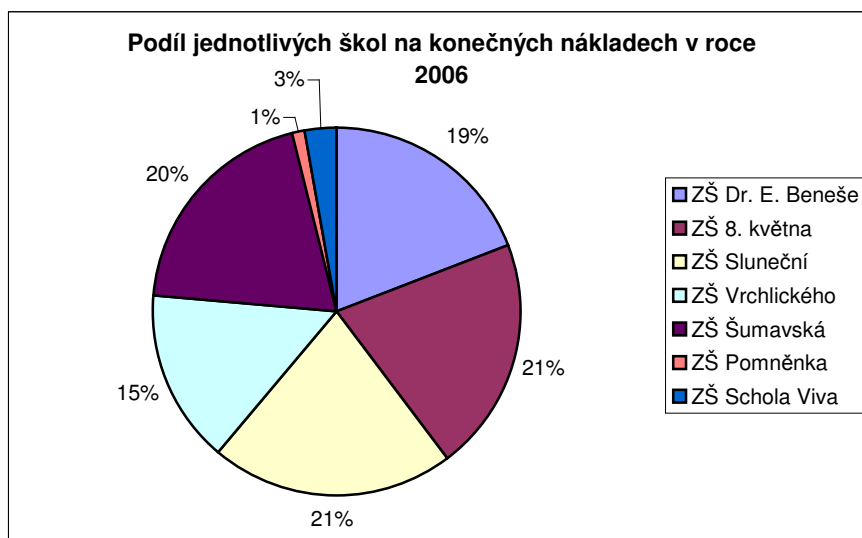
Tab. 3. 8 Plánované a konečné náklady na sedm základních škol v roce 2006 v tis. Kč

Název školy	Plánované náklady	Opatření	Konečné náklady	% podíl školy na konečných nákladech
ZŠ Dr. E. Beneše	3 481	325	3 806	19
ZŠ 8. května	3 750	386	4 136	21
ZŠ Sluneční	4 113	139	4 252	21
ZŠ Vrchlického	2 756	304	3 060	15
ZŠ Šumavská	3 558	409	3 967	20
ZŠ Pomněnka	178	40	218	1
ZŠ Schola Viva	420	125	545	3
Celkem	18 256	1 728	19 984	100

Zdroj: Rozpočet města Šumperk – vlastní zpracování.

Podíl jednotlivých škol na celkových nákladech ilustruje následující obrázek (viz Obr. 3.2). Největší podíl mají čtyři školy ZŠ Dr. E Beneše, ZŠ 8. května, ZŠ Sluneční a ZŠ Šumavská. Školy od soukromých vlastníků činí 4 % podíl na celkových nákladech.

Obr. 3. 2 Podíl jednotlivých škol na konečných nákladech v roce 2006

Zdroj: Rozpočet města Šumperk – vlastní zpracování.

Plánované náklady obcí u jednotlivých škol (viz Tab. 3. 8) se shodují s požadavkem na příspěvek od zřizovatele (viz Tab. 3.9), které požadují základní školy. Každá základní škola, u které je obec zřizovatelem, představí obci návrh na příspěvek od zřizovatele tak,

že mu předloží předpokládané náklady a výnosy. Jelikož náklady vždy a u všech škol převyšují výnosy, deficitní rozdíl požadují tyto školy od obcí.

Tab. 3. 9 Rozpočty základních škol zřizovaných Šumperkem v tis. Kč za rok 2006

Název školy	Náklady	Výnosy	Příspěvek od zřizovatele
ZŠ Dr. E. Beneše	5 841	2 360	3 481
ZŠ 8. května	7 217	3 467	3 750
ZŠ Sluneční	7 319	3 206	4 113
ZŠ Vrchlického	5 636	2 880	2 756
ZŠ Šumavská	6 358	2 800	3 558
Celkem	32 371	14 713	17 658

Zdroj: Interní dokumenty odboru školství, kultury a vnějších vztahů Městského úřadu Šumperk – vlastní zpracování.

Z tabulky (viz Tab. 3.10) vyplývá, že nejvyšší celkové náklady i výnosy mají obce ZŠ Sluneční a ZŠ 8. května, naopak nejnižší výnosy má ZŠ Dr. E. Beneše a nejnižší náklady ZŠ Vrchlického. Nyní bude uvedeno, z čeho se jednotlivé náklady a výnosy skládají, a které mají největší vliv na jejich výši. Nejvýznamnější výnosy, kterými jsou účet 602, zabírají více jak 86 % celkových nákladů, a výnosové účty 649 a 654 se oba podílí méně než 6 %. V roce 2006 mezi nejvýznamnější náklady patří:

- 501 – 40 % na celkových nákladech,
- 502 – 31 % na celkových nákladech,
- 511 – 7 % na celkových nákladech,
- 518 – 12 % na celkových nákladech,
- 551 – 4 % na celkových nákladech,
- 554 – 2% na celkových nákladech.

U škol s nejvyššími náklady jsou oproti ostatním školám vyšší ostatní služby, které představují například odvoz odpadu, telefony, poštovné, peněžní a ostatní služby. Dále u ZŠ 8. května byly v roce 2006 vysoké náklady na opravy a údržbu a u ZŠ Sluneční vysoké náklady na energie oproti ostatním školám. Mezi výnosy škol patří jako nejvýznamnější výnosy z prodeje služeb, které byly u ZŠ 8. května a ZŠ Sluneční výrazně vyšší než u ostatních škol.

Tab. 3. 10 Skladba rozpočtu základních škol v roce 2006 v tis. Kč

Typ nákladu	ZŠ Dr. E. Beneše	ZŠ 8.května	ZŠ Sluneční	ZŠ Vrchlického	ZŠ Šumavská
501	2 547	2 990	2 638	2 201	2 685
502	1 766	1 540	2 762	1 942	2 156
511	425	848	300	275	380
512	0	0	10	1	1
513	2	1	0	1	1
518	491	1 148	1 156	653	531
521	55	33	30	85	14
524	19	12	7	0	5
525	55	0	0	0	0
527	1	0	0	0	0
528	0	0	0	10	0
538	0	0	0	0	0
548	0	0	0	0	0
549	40	63	106	6	220
551	310	352	180	372	215
554	130	230	130	90	150
Celkem náklady	5 841	7 217	7 319	5 636	6 358
602	2 190	3 082	2 851	2 408	2 235
644	30	25	5	12	25
648	0	100	0	0	150
649	0	30	220	370	240
654	140	230	130	90	150
Celkem výnosy	2 360	3 467	3 206	2 880	2 800

Zdroj: Interní dokumenty odboru školství, kultury a vnějších vztahů Městského úřadu Šumperk - vlastní zpracování.

b) Náklady obce Šumperk na zabezpečení povinné školní docházky v roce 2007

V roce 2007 byly celkové plánované náklady navýšeny oproti roku 2006 o 7 %, tedy z původních 18 256 tis. Kč na výši 19 544 tis. Kč. Po opatření ve výši 513 tis. Kč vzrostly konečné náklady na celkovou výši 20 057 tis. Kč, což znamenalo nárůst oproti roku 2006 o 0,4%. Plánované náklady vzrostly oproti roku 2006 u základních škol následovně:

- ZŠ Dr. E. Beneše - + 200 tis. Kč,
- ZŠ 8. května - + 228 tis. Kč,
- ZŠ Sluneční - + 58 tis. Kč,
- ZŠ Vrchlického - + 222 tis. Kč,

- ZŠ Šumavská - + 250 tis. Kč,
- ZŠ Pomněnka - + 80 tis. Kč,
- ZŠ Schola Viva - + 250 tis. Kč.

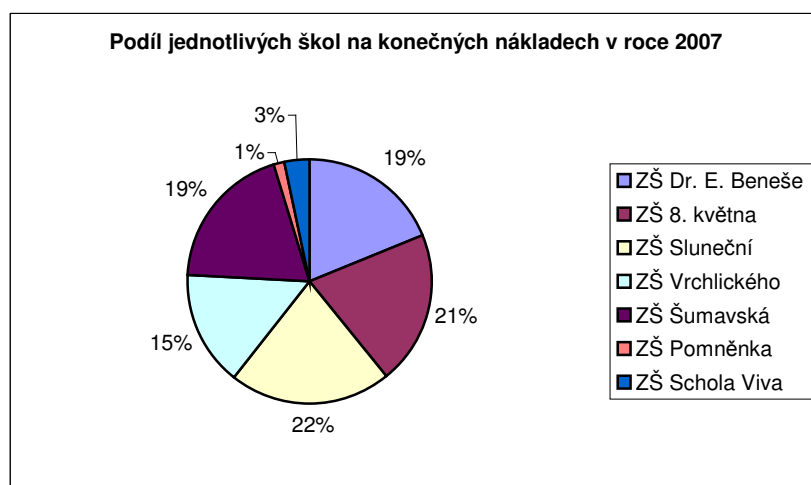
Tab. 3. 11 Plánované a konečné náklady na sedm základních škol v roce 2007 v tis. Kč

Název školy	Plánované náklady	Opatření	Konečné náklady	% podíl školy na celkových nákladech
ZŠ Dr. E. Beneše	3 681	122	3 803	19
ZŠ 8. května	3 978	155	4 133	21
ZŠ Sluneční	4 171	0	4 171	22
ZŠ Vrchlického	2 978	77	3 055	15
ZŠ Šumavská	3 808	159	3 967	19
ZŠ Pomněnka	258	0	258	1
ZŠ Schola Viva	670	0	670	3
Celkem	19 544	513	20 057	100

Zdroj: Rozpočet města Šumperk – vlastní zpracování.

V roce 2007 vzrostl podíl školy ZŠ Sluneční o 1 % a zároveň se o stejné % snížil u ZŠ Šumavská. Ostatní školy měly stejný podíl na konečných nákladech jako v minulém roce, jak ilustruje obrázek (Obr. 3.3).

Obr. 3. 3 Podíl jednotlivých škol na konečných nákladech v roce 2007

Zdroj: Rozpočet města Šumperk – vlastní zpracování.

Náklady základních škol se zvýšily v roce 2007 o 1725 tis. Kč oproti minulému roku, tedy roku 2006. Avšak zvýšily se i výnosy o 767 tis Kč. Konečný požadavek na zřizovatele byl tedy o 958 tis. Kč vyšší v roce 2007 než v roce 2006, což zapříčinily zejména zvýšené náklady oproti minulému roku, a to s meziročními nárůsty u škol ZŠ Šumavská o 1 725 tis. Kč, ZŠ 8. května o 750 tis. Kč a ZŠ Dr. E. Beneše o 270 tis. Kč. V tomto roce byly ovšem i základní školy, u kterých se náklady meziročně snížily, a to u ZŠ Sluneční o – 910 tis. Kč a o – 89 tis. Kč u ZŠ Vrchlického. U stejných základních škol, kde byly sníženy náklady, byly sníženy výnosy a naopak.

Tab. 3. 12 Rozpočty základních škol v tis. Kč za rok 2007

Název školy	Náklady	Výnosy	Příspěvek od zřizovatele
ZŠ Dr. E. Beneše	6 111	2 430	3 681
ZŠ 8. května	7 967	3 989	3 978
ZŠ Sluneční	6 409	2 238	4 171
ZŠ Vrchlického	5 547	2 569	2 978
ZŠ Šumavská	8 062	4 254	3 808
Celkem	34 096	15 480	18 616

Zdroj: Interní dokumenty odboru školství, kultury a vnějších vztahů Městského úřadu Šumperk – vlastní zpracování.

Ačkoliv měla ZŠ Šumavská ze všech škol nejvyšší náklady i výnosy, požadovaný příspěvek na zřizovatele nepatřil k těm nejvyšším. Naproti tomu ZŠ Sluneční, která měla druhé nejvyšší celkové náklady, zejména na všeobecný materiál a výrazně vyšší náklady na energie oproti ostatním školám, její výnosy byly nejnižší, a proto požadovala od obce nejvyšší příspěvek. S nejnižšími náklady operovala ZŠ Vrchlického a její výnosy zdaleka nepatřily k nejnižším, oproti ostatním školám, což v konečném důsledku znamenalo nejnižší požadavek na zřizovatele. Výnosy ze služeb se podílely na celkových výnosech základních škol více než 90 % (viz Tab 3.13). Jednotlivé náklady základních škol se na celkových podílely následovně:

- 501 – 39 % na celkových nákladech,
- 502 – 31 % na celkových nákladech,
- 511 – 6 % na celkových nákladech,
- 518 – 10 % na celkových nákladech,
- 521 – 3 % na celkových nákladech,

- 551 – 5 % na celkových nákladech.

Tab. 3. 13 Skladba rozpočtu základních škol v roce 2007 v tis. Kč

Typ nákladu	ZŠ Dr. E. Beneše	ZŠ 8.května	ZŠ Sluneční	ZŠ Vrchlického	ZŠ Šumavská
501	2 555	3 009	2 527	1 953	3 384
502	1 936	1 978	2 660	1 733	2 372
511	425	792	300	283	352
512	0	0	0	1	1
513	3	1	0	1	1
518	534	1 228	609	704	548
521	60	216	50	290	475
524	22	76	9	80	166
525	60	1	1	0	2
527	1	3	3	6	8
528	0	0	0	12	3
538	0	0	0	0	0
548	0	0	0		0
549	65	56	64	39	279
551	310	376	186	365	321
554	140	231	0	80	150
Celkem náklady	6 111	7 967	6 409	5 547	8 062
602	2 250	3 691	2 083	2 107	3 894
644	40	32	5	22	25
648	0	0	0	0	0
649	0	35	150	360	185
654	140	231	0	80	150
Celkem výnosy	2 430	3 989	2 238	2 569	4 254

Zdroj: Interní dokumenty odboru školství, kultury a vnějších vztahů Městského úřadu Šumperk - vlastní zpracování.

c) Náklady obce Šumperk na zabezpečení povinné školní docházky v roce 2008

V roce 2008 byly plánované náklady poprvé ve stejné výši jako v minulém roce 2007, a to hlavně z důvodu tíživé ekonomické situace, kdy obec neměla peníze na zvyšování příspěvků základním školám. Z důvodu stejných plánovaných nákladů se konečné náklady nakonec lišily oproti minulému roku o výši opatření, tedy o 134 tis. Kč. Konečná výše nákladů v roce 2008 vzrostla oproti minulému roku o 0,7 %, a to z částky 20 057 tis. Kč na 20 191 tis. Kč, a byla tedy nejvyšší z dosavadních sledovaných tří let.

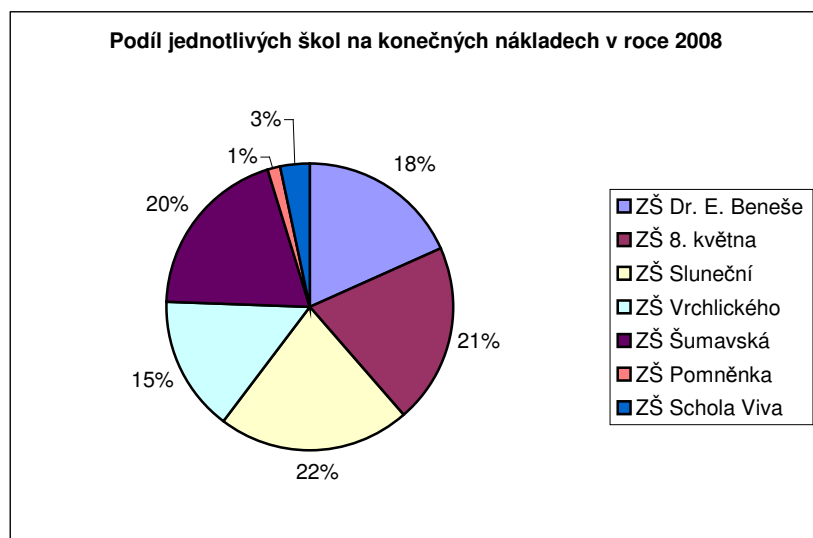
Tab. 3. 14 Plánované a konečné náklady na sedm základních škol v roce 2008 v tis. Kč

Název školy	Plánované náklady	Opatření	Konečné náklady	% podíl školy na celkových nákladech
ZŠ Dr. E. Beneše	3 681	0	3 681	18
ZŠ 8. května	3 978	215	4 193	21
ZŠ Sluneční	4 171	146	4 317	22
ZŠ Vrchlického	2 978	114	3 092	15
ZŠ Šumavská	3 808	172	3 980	20
ZŠ Pomněnka	258	0	258	1
ZŠ Schola Viva	670	0	670	3
Celkem	19 544	647	20 191	100

Zdroj: Rozpočet města Šumperk – vlastní zpracování.

V roce 2008 oproti minulému roku, tedy roku 2007, byl snížen podíl ZŠ Dr. E. Beneše o 1 % a zároveň o totožné % se zvýšil podíl ZŠ Šumavské. Ostatní školy zůstaly na stejném procentu jako loni, jak ukazuje obrázek (viz Obr. 3.4)

Obr. 3. 4 Podíl jednotlivých škol na konečných nákladech v roce 2008

Zdroj: Rozpočet města Šumperk – vlastní zpracování.

Při srovnání roku 2007 a 2008 je nutné uvést, že výše plánovaných nákladů obce byly ve stejné výši v obou letech. Tedy ačkoliv celkové náklady základních škol byly v roce 2008 vyšší o 852 tis. Kč, byly i výnosy vyšší oproti loňskému roku, a to ve výši 852 tis. Kč, a proto

byl požadovaný příspěvek od zřizovatele ve stejné výši v roce 2008 jako v roce 2007. Zvýšení nákladů a výnosů současně byly nejvýraznější u ZŠ Sluneční ve výši 434 tis. Kč a ZŠ Šumavské ve výši 365 tis. Kč a ZŠ 8. května ve výši 211 tis. Kč, a zároveň snížení vykazovala ZŠ Vrchlického o 168 tis. Kč.

Tab. 3. 15 Rozpočty základních škol v tis. Kč za rok 2008

Název školy	Náklady	Výnosy	Příspěvek od zřizovatele
ZŠ Dr. E. Beneše	6 121	2 440	3 681
ZŠ 8. května	8 178	4 200	3 978
ZŠ Sluneční	6 843	2 672	4 171
ZŠ Vrchlického	5 379	2 401	2 978
ZŠ Šumavská	8 427	4 619	3 808
Celkem	34 948	16 332	18 616

Zdroj: Interní dokumenty odboru školství, kultury a vnějších vztahů Městského úřadu Šumperk - vlastní zpracování.

Jak ji bylo zmíněno náklady a výnosy škol v roce 2008, a tedy jejich požadavky na zřizovatele, byly v roce 2007 a 2008 stejné, a tedy těchto pět základních škol požadovalo v obou letech celkový příspěvek ve výši 18 616 tis. Kč. Například u ZŠ Dr. E. Beneše byly celkové náklady v roce 2008 o 10 tis. Kč vyšší než v roce 2007, což platilo ve stejné výši i pro výnosy, a proto byl požadavek na příspěvek neměnný. Základní školy 8. května, Sluneční a Šumavská vykazovaly jak vyšší náklady oproti minulému roku, tak vyšší výnosy. Naopak měla ZŠ Vrchlického nižší náklady i výnosy, zejména u nákladů se snížily položky energie, mzdové náklady a odpisy, a u výnosy klesly tržby z prodeje služeb, jiné ostatní výnosy i tržby stravné. Výnosy za služby činily více než 88 % podíl na celkových výnosech a významnějšími oproti minulým rokům byly účty č. 644 a 654 se 4% podílu na celkových výnosech a skladba nejvýznamnějších nákladů byla následující:

- 501 - 38 % na celkových nákladech,
- 502 – 30 % na celkových nákladech,
- 511 – 9 % na celkových nákladech,
- 518 – 10 % na celkových nákladech,
- 521 – 3 % na celkových nákladech,
- 551 – 4% na celkových nákladech.

Tab. 3. 16 Skladba rozpočtu základních škol v roce 2008 v tis. Kč

Typ nákladu	ZŠ Dr. E. Beneše	ZŠ 8.května	ZŠ Sluneční	ZŠ Vrchlického	ZŠ Šumavská
501	2 628	2 747	2 575	1 972	3322
502	1 838	2 010	2 788	1 660	2372
511	513	1 266	302	345	712
512	0	0	0	1	0
513	1	1	0	1	1
518	530	1 270	606	713	511
521	62	203	220	220	475
524	23	72	77	88	166
525	60	1	1	0	2
527	1	2	4	6	8
528	0	0	0	7	3
538	0	0	0	0	0
548	0	0	0	0	0
549	88	56	58	44	354
551	237	350	212	262	321
554	140	200	0	60	180
Celkem náklady	6 121	8 178	6 843	5 379	8 427
602	2 255	3 706	2 537	1 976	3 994
644	45	231	5	35	400
648	0	28	120	0	30
649	0	35	10	330	15
654	140	200	0	60	180
Celkem výnosy	2 440	4 200	2 672	2 401	4 619

Zdroj: Interní dokumenty odboru školství, kultury a vnějších vztahů Městského úřadu Šumperk - vlastní zpracování.

d) Náklady obce Šumperk na zabezpečení povinné školní docházky v roce 2009

Trend zachování výše nákladů trval i v roce 2009, což znamenalo opět stejný plánované náklady jako v letech 2007 a 2008. Konečné náklady se nakonec lišily také o výši opatření a ačkoliv opatření v roce 2009 bylo nižší než v roce 2008, a to o výši 41 tis. Kč, byl i konečný rozpočet v roce 2009 nižší o 41 tis. Kč, a tedy obec vynaložila méně finančních prostředků než tomu bylo v minulém roce. Toto také znamenalo nejnižší konečné náklady obce za čtyřleté sledované období. Opatření bylo nulové tři roky po sobě u ZŠ Pomněnka a ZŠ Schola Viva.

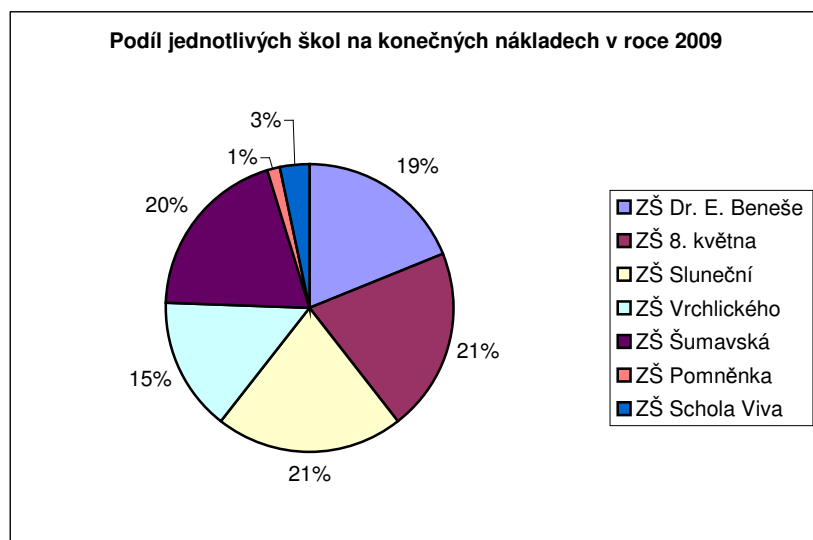
Tab. 3. 17 Plánované a konečné náklady na sedm základních škol v roce 2009 v tis. Kč

Název školy	Plánované náklady	Opatření	Konečné náklady	% podíl školy na celkových nákladech
ZŠ Dr. E. Beneše	3 681	111	3 792	19
ZŠ 8. května	3 978	168	4 146	21
ZŠ Sluneční	4 171	92	4 263	21
ZŠ Vrchlického	2 978	64	3 042	15
ZŠ Šumavská	3 808	171	3 979	20
ZŠ Pomněnka	258	0	258	1
ZŠ Schola Viva	670	0	670	3
Celkem	19 544	606	20 150	100

Zdroj: Rozpočet města Šumperk – vlastní zpracování.

V roce 2009 byly u dvou škol opět změny v podílení se na celkových nákladech města Šumperk. ZŠ Dr. E. Beneše se zvýšila z roku 2008 na rok 2009 z 18 % na 19 %, a zároveň u ZŠ Sluneční klesl podíl z 22 % na 21 %.

Obr. 3. 5 Podíl jednotlivých škol na konečných nákladech v roce 2009

Zdroj: Rozpočet města Šumperk – vlastní zpracování.

Tendence zachování stejné výše plánovaných nákladů pro obec a tedy požadavky na příspěvky základních škol od zřizovatele pokračoval i v roce 2009 a výše byla stejná jako v předchozích dvou letech. Jak náklady tak výnosy škol byly v roce 2009 vyšší než v roce

2008 o stejnou částku 270 tis. Kč, což znamenalo stejnou výši příspěvku od obce do základních škol.

Tab. 3. 18 Rozpočty základních škol v tis. Kč za rok 2009

Název školy	Náklady školy	Výnosy	Příspěvek od zřizovatele
ZŠ Dr. E. Beneše	6 106	2 425	3 681
ZŠ 8. května	8 472	4 494	3 978
ZŠ Sluneční	7 020	2 849	4 171
ZŠ Vrchlického	4 969	1 991	2 978
ZŠ Šumavská	8 651	4 843	3 808
Celkem	35 218	16 602	18 616

Zdroj: Interní dokumenty odboru školství, kultury a vnějších vztahů Městského úřadu Šumperk – vlastní zpracování.

V roce 2009 byla stejná situace jako v roce 2007 a 2008, tedy výše požadavku na zřizovatele byla opět ve stejné výši. Kromě ZŠ Dr. E. Beneše, kde byly náklady i výnosy nižší než v minulém roce, tedy roce 2009, u všech ostatních škol se náklady i výnosy zvýšily. Jednotlivé výnosy základních škol v roce 2009 měly následující podíl na celkových výnosech:

- 602 – 82 % na celkových výnosech,
- 648 – 6 % na celkových výnosech.

Jednotlivé náklady, které se podílely na celkových nákladech, byly následující:

- 501 – 34 % na celkových nákladech,
- 502 – 33 % na celkových nákladech,
- 511 – 9 % na celkových nákladech,
- 518 – 10 % na celkových nákladech,
- 521 – 3 % na celkových nákladech,
- 549 – 3% na celkových nákladech,
- 551 – 4 % na celkových nákladech,
- 554 – 2 % na celkových nákladech.

V roce 2009 byly výrazně sníženy podíl nákladů 501, oproti minulým třem letům, a zároveň byl zvýšen podíl nákladů 502.

Tab. 3. 19 Skladba rozpočtu základních škol v roce 2009 v tis. Kč

Typ nákladu	ZŠ Dr. E. Beneše	ZŠ 8.května	ZŠ Sluneční	ZŠ Vrchlického	ZŠ Šumavská
501	2 527	3 048	2 007	1 476	3 010
502	2 041	2 271	3 263	1 675	2 636
511	485	1 060	542	213	757
512	0	0	0	1	0
513	1	1	0	1	1
518	507	1 172	634	814	515
521	62	225	220	205	475
524	23	79	77	84	166
525	0	1	1	0	2
527	2	2	4	4	8
528	0	0	0	0	5
538	0	0	0	0	1
548	0	0	0	10	0
549	163	124	60	98	501
551	175	289	212	298	349
554	120	200	0	90	225
Celkem náklady	6 106	8 472	7 020	4 969	8 651
602	2 257	3 651	2 227	1 538	4 063
644	48	558	2	50	40
648	0	50	580	0	400
649	0	35	40	313	115
654	120	200	0	90	225
Celkem výnosy	2 425	4 494	2 849	1 991	4 843

Zdroj: Interní dokumenty odboru školství, kultury a vnějších vztahů Městského úřadu Šumperk - vlastní zpracování.

e) Náklady obce Šumperk na zabezpečení povinné školní docházky v roce 2010

V posledním sledovaném roce 2010 se změnilы plánované náklady u základní školy Sluneční, přičemž byly sníženy z původních 4 171 tis. Kč na 3 281 tis. Kč. Ačkoliv tedy oproti minulému roku byly plánované výše nákladů nižší než v minulém roce, tedy z původních 19 544 tis. Kč klesly na 18 654 tis. Kč., v důsledku min. trojnásobného nárůstu u opatření oproti loňskému roku byly nakonec konečné náklady vyšší o částku 379 tis. Kč, což znamenalo nárůst konečných nákladů o necelé 2%. Zatímco v letech 2007 – 2009 tvořily opatření pouze plavání, v roce 2010 narostly tyto opatření jak u plavání, tak dominantní částku ve výši 1132 tis. Kč tvořily odvody z odpisů zřizovateli, a to zejména u ZŠ Sluneční ve výši 550 tis. Kč a u ZŠ Šumavská ve výši 370 tis. Kč.

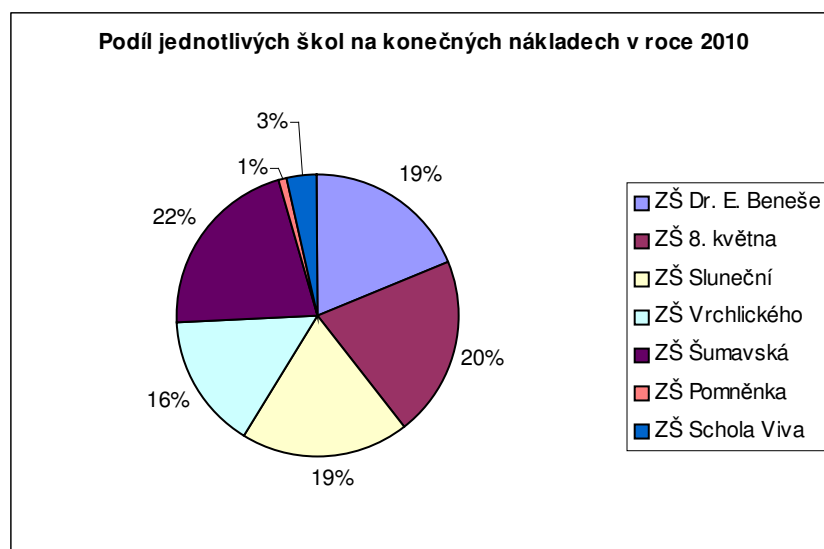
Tab. 3. 20 Plánované a konečné náklady na sedm základních škol v roce 2010 v tis. Kč.

Název školy	Plánované náklady	Opatření	Konečné náklady	% podíl školy na celkových nákladech
ZŠ Dr. E. Beneše	3 681	225	3 906	19
ZŠ 8. května	3 978	221	4 199	21
ZŠ Sluneční	3 281	629	3 910	19
ZŠ Vrchlického	2 978	248	3 226	16
ZŠ Šumavská	3 808	552	4 360	21
ZŠ Pomněnka	258	0	258	1
ZŠ Schola Viva	670	0	670	3
Celkem	18 654	1 875	20 529	100

Zdroj: Rozpočet města Šumperk – vlastní zpracování.

V posledním sledovaném roce, tedy roce 2010 se změnilo procento podílu na celkových nákladech města u tří škol. Oproti roku 2009 u ZŠ Sluneční klesl podíl o 2 %, tedy z 21 % na 19 %, u ZŠ Vrchlického se zvýšil z 15 % na 16 %, a u ZŠ Šumavská vzrostl z 20% na 21 %.

Obr. 3. 6 Podíl jednotlivých škol na konečných nákladech v roce 2010

Zdroj: Rozpočet města Šumperk – vlastní zpracování.

V roce 2010 byly jak náklady tak výnosy škol nejnižší ve sledovaném období pěti let, a proto byl i požadovaný příspěvek od zřizovatele nejnižší, a to ve výši 17 726 tis. Kč.

Tab. 3. 21 Rozpočty základních škol v tis. Kč za rok 2010

Název školy	Náklady	Výnosy	Příspěvek od zřizovatele
ZŠ Dr. E. Beneše	6 084	2 403	3681
ZŠ 8. května	7 387	3 409	3978
ZŠ Sluneční	5 435	2 154	3281
ZŠ Vrchlického	4 874	1 896	2978
ZŠ Šumavská	8 359	4 551	3808
Celkem	32 139	14 413	17 726

Zdroj: Interní dokumenty odboru školství, kultury a vnějších vztahů Městského úřadu Šumperk – vlastní zpracování.

V roce 2010 zůstaly požadavky na zřizovatele u všech škol stejné, mimo školu ZŠ Sluneční. U této školy klesly výrazně náklady na energie oproti minulým rokům, a tedy škola požadovala v letech 2007, 2008 a 2009 částku 4 171 tis. Kč a v roce 2010 toto číslo kleslo na 3 281 tis Kč.

V posledním sledovaném roce lze konstatovat, že výrazně převládajícími náklady jsou u škol náklady na všeobecný materiál a energie. Dále také ostatní služby, opravy a údržba. Nejmenšími náklady zůstávají náklady na reprezentaci, náklady na cestovné, ostatní sociální pojištění, zákonné sociální pojištění. Největšími výnosy jsou výnosy z prodeje služeb, které tvořily více než 88 %, a naopak nejmenšími výnosy jsou výnosy z úroků.

Nejvýznamnějšími náklady v roce 2010 na celkových nákladech základních škol byly následující:

- 501 – 36 % na celkových nákladech,
- 502 – 35 % na celkových nákladech,
- 511 – 6 % na celkových nákladech,
- 518 – 10 % na celkových nákladech,
- 521 – 3 % na celkových nákladech,
- 549 – 3 % na celkových nákladech
- 551 – 4 % na celkových nákladech.

Tab. 3. 22 Skladba rozpočtu základních škol v roce 2010 v tis. Kč

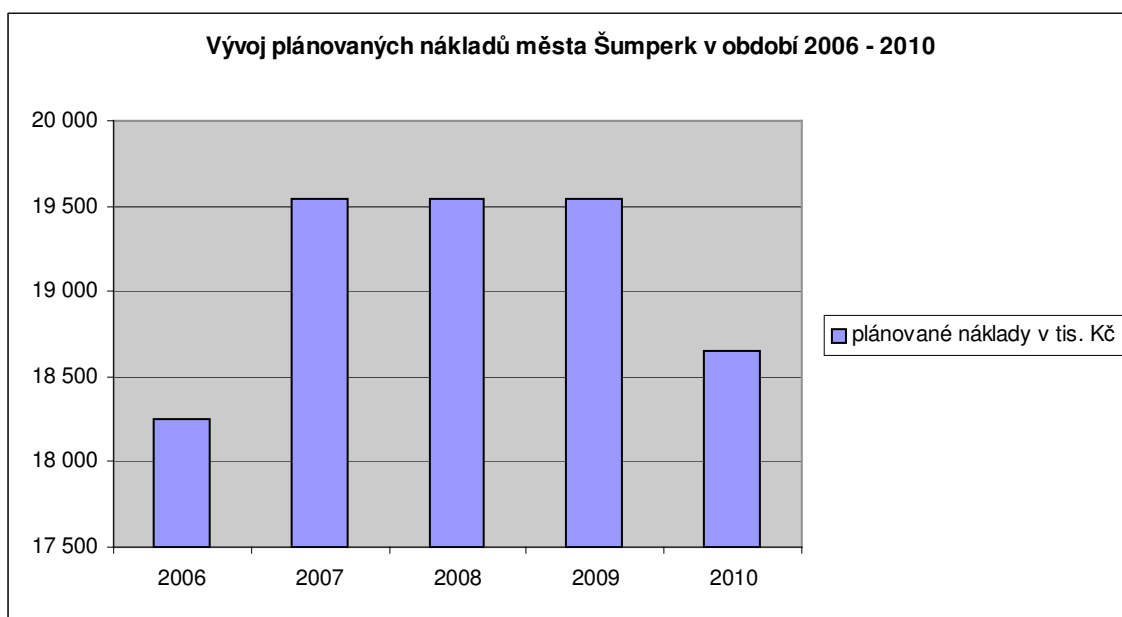
Typ nákladu	ZŠ Dr. E. Beneše	ZŠ 8.května	ZŠ Sluneční	ZŠ Vrchlického	ZŠ Šumavská
501	2 483	2 799	1 903	1 415	3 051
502	2 277	2 335	2 021	1 682	2 869
511	370	842	302	268	255
512	0	0	0	1	0
513	1	1	0	1	1
518	493	663	621	852	476
521	62	228	123	155	475
524	23	79	42	47	166
525	0	1	1	1	2
527	2	2	2	3	8
528	0	0	0	3	5
538	0	0	0	0	1
548	0	0	0	4	0
549	85	70	258	40	496
551	168	167	162	302	329
554	120	200	0	100	225
Celkem	6 084	7 387	5 435	4 874	8 359
602	2 255	3 067	1 791	1 453	4 171
644	28	39	3	25	40
648	0	0	180	0	0
649	0	103	180	318	115
654	120	200	0	100	225
Celkem	2 403	3 409	2 154	1 896	4 551

Zdroj: Interní dokumenty odboru školství, kultury a vnějších vztahů Městského úřadu Šumperk - vlastní zpracování.

3.3 Vývoj nákladů města Šumperk v období 2006 – 2010

Výše nákladů, které město Šumperk plánovalo na zabezpečení povinné školní docházky, začalo v roce 2006 na 18 256 tis. Kč. V období 2007 – 2009, tedy v období krize, plánovalo město v těchto letech výši nákladů ve stejné výši, a to 19 544 tis. Kč, což znamenalo nárůst ve výši 7 % oproti roku 2006. V roce 2010 dokonce Šumperk snížil tuto plánovanou výši na 18 654 tis. Kč, což znamenalo znatelný pokles oproti letům 2007 – 2009, ale zároveň byla tato částka vyšší než v roce 2006. Tento vývoj je ilustrovaný na obrázku (viz Obr. 3.7)

Obr. 3. 7 Vývoj plánovaných nákladů města Šumperk v období 2006 - 2010

Zdroj: Rozpočet města Šumperk – vlastní zpracování.

Ačkoliv si město Šumperk naplánovalo určité náklady, které vynaloží na zabezpečení povinné školní docházky na svém území, skutečnost nakonec dopadla jinak. Bylo to zapříčiněno zejména opatřeními, které muselo město vynaložit nad rámec plánovaných nákladů. Výši opatření v jednotlivých letech ukazuje obrázek (viz Obr. 3.8). Opatření byly použity následovně:

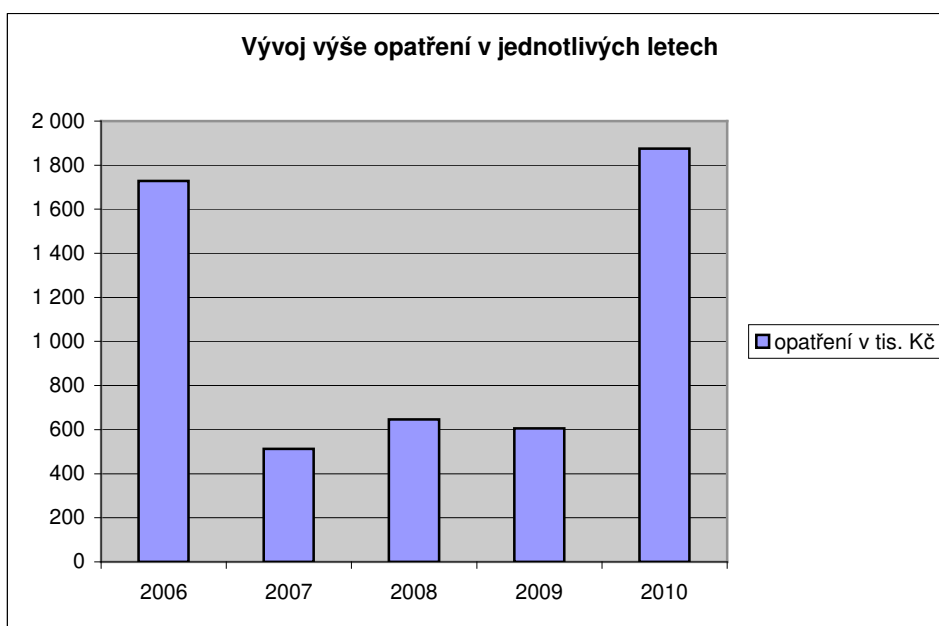
- rok 2006 - plavání - 606 tis. Kč, energie - 1 122 tis. Kč,
- rok 2007 - plavání - 513 tis. Kč,
- rok 2008 - plavání - 647 tis. Kč,
- rok 2009 - plavání - 606 tis. Kč,
- rok 2010 - plavání - 743 tis. Kč, povinný odvod zřizovateli z odpisů 1 132 tis. Kč.

Na základě bazického indexu bylo zjištěno, že v letech 2007 – 2010 byl vývoj opatření oproti základnímu roku 2006 následující:

- rok 2007 – snížení o 70,3 %
- rok 2008 – snížení o 62,6 %
- rok 2009 – snížení o 64,9 %
- rok 2010 – zvýšení o 8,5 %

Obr. 3. 8 Vývoj výše opatření v jednotlivých letech

Zdroj: Rozpočet města Šumperk – vlastní zpracování.

Město Šumperk si naplánovalo určitou výši nákladů na zabezpečení povinné školní docházky. Nicméně opatřeními, které muselo vynaložit nad rámec plánovaných nákladů, byly konečné náklady města výrazně ovlivněny jak ukazuje obrázek (viz Obr. 3.9). Na základě bazických indexů, kde je výchozím rokem rok 2006 byl zjištěn následující vývoj v letech 2007 – 2010:

- rok 2007 – navýšení o 0,3 %,
- rok 2008 – navýšení o 1,0 %,
- rok 2009 – navýšení o 0,8 %,
- rok 2010 – navýšení o 2,7 %.

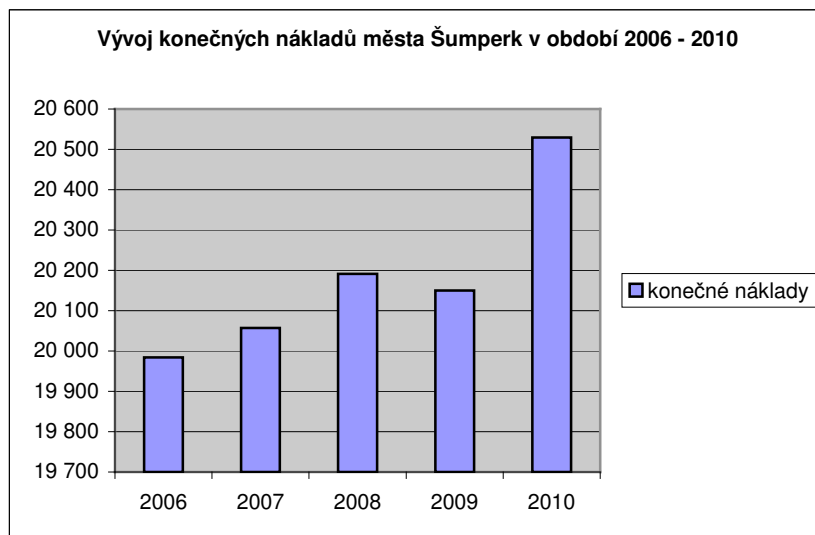
Na základě řetězového indexu byly vypočten následující vývoj:

- v roce 2007 oproti roku 2006 - navýšení o 0,3 %,
- v roce 2008 oproti roku 2007 – navýšení o 0,7 %,
- v roce 2009 oproti roku 2008 – snížení o 0,2 %,
- v roce 2010 oproti roku 2009 – navýšení o 1,8 %.

Na základě bazických indexu byl zjištěn nejvyšší nárůst oproti roku 2006 v roce 2010, a nejnižší v roce 2007 oproti roku 2006. Z řetězového indexu vyplynulo, že nejvyšší

meziroční nárůst byl zaznamenán v roce 2010 oproti roku 2009 a snížení nárůstu bylo zaznamenáno v roce 2009 oproti roku 2008.

Obr. 3. 9 Vývoj konečných nákladů města Šumperk v období 2006 - 2010

Zdroj: Rozpočet města Šumperk – vlastní zpracování.

Výše konečných nákladů v jednotlivých letech byla ilustrována obrázkem (viz Obr. 3.9). Nyní by bylo vhodné zobrazit, která základní škola byla pro město Šumperk za pětileté období nejnákladnější (viz Tab. 3.23). Z této tabulky jednoznačně vyplývá, že nejnákladnější školou pro Šumperk je ZŠ Sluneční, následovaná ZŠ 8. května a ZŠ Šumavskou. Naopak nejnižší náklady pro město Šumperk představují ZŠ Pomněnka a ZŠ Schola Viva.

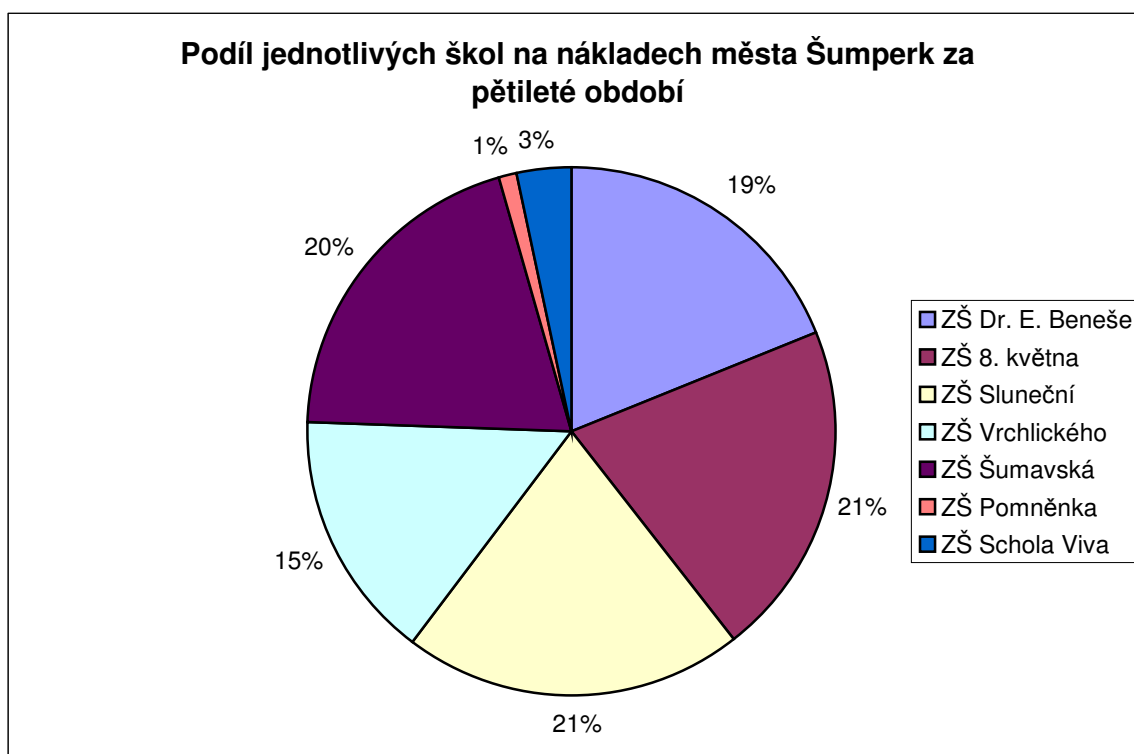
Tab. 3. 23 Celkové náklady města Šumperk na jednotlivé školy za pětileté období

Název školy	Celkové náklady za pětileté období na jednotlivé školy
ZŠ Dr. E. Beneše	18 988
ZŠ 8. května	20 807
ZŠ Sluneční	20 913
ZŠ Vrchlického	15 475
ZŠ Šumavská	20 253
ZŠ Pomněnka	1 250
ZŠ Schola Viva	3 225
Celkem	100 911

Zdroj: Vlastní výpočet.

Na uvedeném obrázku (viz Obr. 3.10) je ilustrováno, jaký podíl zauímají jednotlivé školy na celkových nákladech města Šumperk na zabezpečení povinné školní docházky za pětileté období. Lze vidět, že dominují čtyři základní školy a školy od soukromého zřizovatele zauímají pouze 4 % z celkových nákladů. První a druhý největší podíl zauímají školy ZŠ Sluneční a ZŠ 8. května, následovaný s 1 % méně ZŠ Šumavská a s 19 % ZŠ Dr. E. Beneše. Relativně nižší podíl oproti právě čtyřem základním školám má ZŠ Vrchlického.

Obr. 3. 10 Podíl jednotlivých škol na nákladech města Šumperk za pětileté období

Zdroj: Vlastní výpočet.

3.4 Srovnání celkových nákladů města Šumperk na jednoho žáka

V této podkapitole je záměrem srovnat náklady obce Šumperk na jednoho žáka v příslušné základní škole ve všech sledovaných letech a zjistit, zda jsou náklady obce a tedy příspěvky jednotlivých školám ve stejné nebo podobné výši všem školám, nebo zda některé školy dostávají výrazně vyšší příspěvky oproti ostatním školám. Je jasné, že školy s relativně vyššími náklady z hlediska obce a nižším počtem žáků budou mít ve výsledku vyšší náklady na jednotlivého žáka. První kritériem byly celkové počty žáků v příslušných školách v každém roce, které ukazuje následující tabulka (viz Tab. 3.24) .

Tab. 3. 24 Celkové počty žáků v jednotlivých školách a jednotlivých letech za rok

Název školy	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011
ZŠ Dr. E. Beneše	528	512	497	488	496
ZŠ 8. května	643	603	568	567	562
ZŠ Sluneční	411	387	347	319	305
ZŠ Vrchlického	403	383	340	330	335
ZŠ Šumavská	608	625	610	591	588

Zdroj: Interní dokumenty odboru školství, kultury a vnějších vztahů Městského úřadu Šumperk – vlastní zpracování.

Druhým kritériem jsou celkové konečné náklady obce za každý příslušný rok poskytované formou příspěvku základním školám. V tomto případě nebudou kritériem plánované náklady, neboť ty by mohly zkreslit některé údaje, protože jak bylo vysvětleno viz výše, tyto náklady se ještě mění o výši opatření a v konečném důsledku jsou o několik procent vyšší.

Tab. 3. 25 Celkové konečné náklady obce Šumperk v tis. Kč.

Název školy	2006	2007	2008	2009	2010
ZŠ Dr. E. Beneše	3 806	3 803	3 981	3 792	3 906
ZŠ 8. května	4 136	4 133	4 193	4 146	4 199
ZŠ Sluneční	4 252	4 171	4 317	4 263	3 910
ZŠ Vrchlického	3 060	3 055	3 092	3 042	3 226
ZŠ Šumavská	3 967	3 967	3 980	3 979	4 360

Zdroj: Rozpočet města Šumperk – vlastní zpracování.

Náklady města Šumperk na jednoho žáka vznikly podělením celkových konečných nákladů obce Šumperk a celkového počtu žáků v jednotlivých školách. Lze konstatovat, že znatelně nejvyšší náklad na jednoho žáka vzniká městu u základní školy Sluneční, kdy náklad v každém sledovaném roce přerostl 10 tis. Kč na jednoho žáka, přičemž v roce 2008 a 2010 převýšil částku 12 tis. Kč., a v roce 2009 dokonce 13 tis. Kč. Toto bylo následkem zejména toho, že městu Šumperk vznikají na tuto základní školu nejvyšší náklady, ovšem počet žáků patří mezi nejnižší. Za školy s nejnižšími náklady na jednoho žáka z hlediska obce je možno považovat ZŠ Šumavská a ZŠ 8. května.

Tab. 3. 26 Náklady obce Šumperk na jednoho žáka v tis. Kč.

Název školy	2006	2007	2008	2009	2010
ZŠ Dr. E. Beneše	7,208	7,428	8,010	7,770	7,875
ZŠ 8. května	6,432	6,854	7,382	7,312	7,472
ZŠ Sluneční	10,345	10,778	12,441	13,364	12,820
ZŠ Vrchlického	7,593	7,977	9,094	9,218	9,630
ZŠ Šumavská	6,525	6,347	6,525	6,733	7,415

Zdroj: Vlastní výpočet.

3.5 Srovnání celkových nákladů města Šumperk na základní školy s celkovými náklady na odbor školství, kultury a vnějších vztahů

Z níže uvedené analýzy lze zjistit, jak velké jsou náklady města Šumperk na zabezpečení povinné školní docházky vzhledem k celkovým nákladům na odbor školství, kultury a vnějších vztahů, pod které odbor školství spadá.

Tab. 3. 27 Srovnání dílčích nákladů obce na zabezpečení povinné školní docházky v tis. Kč

Druh nákladů	2006	2007	2008	2009	2010
Celkové náklady na odbor školství, kultury a vnějších vztahů	50 295	51 364	50 788	63 167	53 792
Náklady na základní školství	19 984	20 057	20 191	20 150	20 529
Podíl nákladů v % na základní školství na celkových nákladech za odbor školství, kultury a vnějších vztahů	39,73	39,05	39,76	31,90	38,16

Zdroj: Rozpočet města Šumperk – vlastní zpracování.

Na základě tabulky (viz Tab. 3.27) jsou celkové náklady v kapitole školství, kultury a vnějších vztahů téměř stejné každý rok, přičemž v roce 2009 byly výrazně vyšší než v jiných letech. Lze konstatovat, že náklady města na základní školství byly ve všech letech také téměř totožné, o čemž vypovídá i vypočítaný podíl nákladů, s výjimkou roku 2009, kde byl tento podíl výrazně nejnižší vzhledem k výši celkových nákladů na odbor školství, kultury a vnějších vztahů.

4. Zhodnocení nákladů města Šumperk na zabezpečení povinné školní docházky

4.1 Zhodnocení nákladů města Šumperk za pětileté období

Z analýzy provedené na náklady města Šumperk na zabezpečení povinné školní docházky jasně vyplývá, že město plánovalo v roce 2006 náklady ve výši 18 256 tis. Kč, a v následujícím období 2007 – 2009 předpokládalo max. nárůst o 7 %, tedy na částku 19 544 tis. Kč. V roce 2010 oproti předcházejícím třem letům bylo předpokládáno dokonce snížení na částku 18 654 tis. Kč. Záměr držet tyto částky určené na základních školství v relativně stejné výši bylo pravděpodobně zapříčiněno celosvětovou krizí, které ovlivnila i Českou republiku na konci roku 2007, a která trvala až do půlky roku 2009. Město se netajilo vyhlášením, že nemá peníze na zvyšování částek právě pro základní školy, a proto se snažilo tlačit na základní školy, aby nepožadovaly po město více peněz než tomu bylo v loňských letech. Je pozoruhodné, že město plánovalo tuto výši nákladů bez přihlédnutí k nárůstu cen, tedy inflaci, vlivem které by mohly plánované náklady vzrůst o nějaké procento.

Nicméně plánované náklady nakonec nepředstavovaly konečné náklady, neboť tyto byly ještě navýšeny o výši opatření, kterou město poskytuje v průběhu roku. Toto opatření zahrnuje zejména dodatečné náklady na plavání, energie nebo jako povinný odvod zřizovateli z odpisů. Výše opatření byla v jednotlivých letech velmi rozdílná, přičemž v letech 2006 byla ve výši 1 728 tis. Kč a v roce 2010 dosahovala 1 875 tis. Kč. V roce 2007 byla nejnižší, a to ve výši 513 tis. Kč a v letech 2008 a 2009 se pohybovala kolem 600 tis. Kč. Tyto opatření měly vliv na konečné náklady, které byly nakonec vyšší oproti plánovaným v letech 2006 a 2010 o více než 9 %.

Jak vyplynulo z analýzy konečných nákladů města Šumperk, na základě bazického indexu, kde byl výchozím rokem rok 2006, v letech 2007 a 2009 bylo navýšení oproti výchozímu roku o méně než 1 %, v roce 2008 se zvýšení rovnalo 1 % a nejvyšší nárůst byl zaznamenán v roce 2010, a to o 2,7 %. Z řetězového indexu vyplynulo, že v letech 2007 a 2008 oproti předchozímu roku byl zaznamenán nárůst o méně než 1 %, v roce 2009 oproti roku 2008 byly konečné náklady dokonce sníženy o 0,2 % a v posledním sledovaném roce oproti předcházejícímu roku došlo k navýšení o 1,8 %. Z výsledků, jak řetězového tak

bazického indexu, lze konstatovat, že se městu Šumperk podařilo zachovat náklady ve stejné výši a v žádném roce nebyl zaznamenán výrazný nárůst.

Celkové konečné náklady, které vynaložilo město Šumperk na základní školy bylo za pětileté období ve výši 100 911 tis. Kč. Jak vyplývá z obrázku (viz Obr. 3.10) největší podíl na konečných nákladech za pětileté období má škola ZŠ Sluneční, následovaná ZŠ 8. května a ZŠ Šumavskou. Na každou z těchto škol vynaložilo město Šumperk více než 20 000 tis. Kč za celkové sledované období. Nejnižší náklady vznikly městu na ty základní školy, jejichž zřizovatelem jsou soukromé osoby, a celkově činily okolo 4 % celkových nákladů.

Ačkoliv byly pro město Šumperk náklady nejvyšší u tří škol, bylo nutné podívat se na tyto náklady i z hlediska počtu žáků, kteří jednotlivé školy navštěvují. Není totiž pravidlem, že škola, která má největší počet žáků, má i nejvyšší podíl nákladů pro město Šumperk vzhledem k ostatním školám, ba naopak. ZŠ Sluneční, na kterou má město nejvyšší náklady, měla v prvních třech sledovaných letech druhé nejnižší počty žáků ze všech škol a ve dvou posledních sledovaných letech byly tyto počty dokonce nejnižší. Jak bylo ukázané v tabulce (viz Tab. 3.26), tato škola měla výrazně nejvyšší náklady na jednoho žáka oproti ostatním školám. A proto by se dalo konstatovat, že tato škola byla z hlediska nákladů přepočítaných na jednoho žáka pro město Šumperk nevýhodná. ZŠ 8. května a ZŠ Šumavská, které představovaly pro město druhé a třetí nejvyšší náklady na zabezpečení povinné školní docházky, by se daly zhodnotit vzhledem k vysokým počtům žáků ve svých školách (viz Tab. 3.24) jako nejvýhodnější pro město, neboť tyto školy vykazovaly nejnižší náklady na jednoho žáka.

Při určování plánovaných nákladů na zabezpečení povinné školní docházky vychází město Šumperk z podkladů – návrhu na příspěvek – který předkládají jednotlivé školy. V tomto návrhu jsou uvedeny náklady a výnosy každé školy, a jelikož výnosy nikdy nepokryjí náklady, jsou školy nuceny požadovat tento rozdíl formou příspěvku právě od města. V analýze bylo popsáno u všech škol v každém roce to, z čeho se tyto jednotlivé výnosy a náklady skládají. Z této skladby vyšlo, že největší náklady u základních škol tvoří všeobecný materiál, energie. A dále také opravy a údržby, ostatní služby a odpisy. Naopak za nejnižší jsou považovány náklady na reprezentaci, cestovné, zákonné sociální náklady, ostatní daně a poplatky nebo ostatní provozní náklady. Nejobjemnější výnosy u všech škol

tvoří tržby z prodeje služeb, pod kterými jsou příjem stravného, školné školní družina nebo pronájem.

4.2 Možnosti snížení nákladů města Šumperk

V případě, že bude město Šumperk chtít snížit svoje náklady na zabezpečení povinné školní docházky, mohly by u základních škol proběhnout některé z následujících změn:

- snížení nákladů u základních škol,
- zvýšení výnosů u základních škol,
- zrušení některé základní školy.

Snížení nákladů je možné uvažovat u takových nákladů, které jsou neobjemnější, v našem případě všeobecný materiál, energie, opravy a údržba, nebo ostatní služby. U ostatních nákladů toto řešení není možné z toho důvodu, že např. cestovné nebo náklady na reprezentaci jsou již tak nízké, že by jejich snížení, popř. zrušení, škole nepřineslo žádný efekt. Možnosti snížení nákladů na energie u škol jsou jen těžko očekávatelné z toho důvodu, že ceny energií každoročně rostou a je možné, že v případě spory energie školou budou v důsledku vyšších cen těchto služeb energie dražší než v minulém roce. Navíc město Šumperk každý rok školám formou opatření doplácí na tyto energie. V případě opravy a údržby je jisté, že školy vzhledem k omezeným prostředkům opravují pouze nutné a neodkladné záležitosti. Není možné, aby se školy v této záležitosti snažily uspořit ještě více.

Lepší možností než snížení nákladů je samotné zvýšení výnosů, a jelikož dominantní postavení zaujímají tržby z prodeje služeb, je nutné zaměřit se zejména na tyto položky. Toto zahrnuje příjem ze stravného, školné do školní družiny, či pronájem. Je pravdou, že pokud by se zvýšila kvalita poskytovaných služeb ve školních stravovnách, bylo by možné zvýšit výnosy ze stravného. Při zvýšení školného ve školní družině by mohla nastat i situace snížení návštěvnosti, a tím zapříčinit snížení příjmů tohoto školného. Neoptimálnějším se zdá východisko využití možnosti pronájmů prostoru školy. V případě, že školy nevyužívají tyto možnosti naplno, mělo by být v jejich zájmu pokusit se získat nové potencionální nájemce. Toto by se mohlo týkat pronájmů tělocvičen, venkovních prostorů nebo jednotlivých učeben, které mohou sloužit například jako výukové učebny.

V horším případě pro základní školy a v lepším případě pro město Šumperk se naskytuje možnost zrušit jednu ze základních škol. Vzhledem k výsledkům analýzy

u kapacity škol a jejich návštěvnosti, by byla možnost zrušit jednu ze základních škol a žáky „přesunout“ do zbývajících škol. Čtyři základní školy by měly pro šumperské a dojíždějící děti stačit, i vzhledem na vyvíjející se tendenci a předpoklad budoucího poklesu žáků v základních školách. Pokud by jednotlivým školám vzrostl počet žáků, zůstaly by náklady, které by se nezměnily, resp. zůstaly by stejné, např. náklady na elektřinu či opravy a údržbu.

Pokud by obec chtěla snížit náklady na zabezpečení povinné školní docházky, byla by tu šance „přinutit“ ZŠ Sluneční o výrazné omezení svých nákladů nebo o znatelné zvýšení výnosů z toho důvodu, protože tato škola dostává průměrně na jednoho žáka výrazně vyšší příspěvky oproti ostatním školám. Takové opatření už ale město Šumperk vykonalo, neboť jak vyplývá z analýzy, v posledním roce 2010 již tato škola výrazně snížila požadavek na zřizovatele (viz Tab. 3.20)

5. Závěr

Na území města Šumperk se nachází osm základních škol, přičemž na sedm škol město Šumperk přispívá formou příspěvku. Na osmou školu, jejíž zřizovatelem je Olomoucký kraj, město nepřispívá žádnou sumou peněz, jelikož je tato škola plně v kompetenci právě Olomouckého kraje. Na celkový počet obyvatel, které město Šumperk má a které nepřesahuje 30 tisíc obyvatel, je jak počet základních škol, tak jejich rozmístění optimální a dostačující. O tom svědčí i fakt, že možné kapacity základních škol nejsou zdaleka využívány, a dále jak ukazují statistiky u všech škol, počet žáků na školách se rok od roku zmenšuje a u většiny základních škol počty studentů od roku 2006 rapidně klesaly.

Náklady města Šumperk na zabezpečení povinné školní docházky byly ve všech sledovaných letech v přibližně stejné výši a pohybovaly se kolem 20 mil. Kč za rok. Tyto stejné náklady byly zapříčiněny zejména tlakem města Šumperk na základní školy v tom, aby zachovaly a požadovaly stejné výše příspěvků. Jelikož město Šumperk určuje výši těchto nákladů na základě rozpočtů základních škol, které předkládají ředitelé škol, školy byly nuceny zachovat stejné výše požadovaných příspěvků jako v minulých letech. Nejmenší plánované náklady obce byly v roce 2006 ve výši 18 256 tis. Kč a poté v letech 2007, 2008 a 2009 byly ve stejné výši 19 544 tis. Kč a v roce 2010 dokonce ještě nižší než v předcházejících třech letech, tedy ve výši 18 654 tis. Kč. Konečné náklady byly ve finální fázi o několik procent vyšší, a to z důvodu opatření. Opatření znamenalo požadavek základních škol o poskytnutí vyšší částky příspěvku nad rámec původních požadavků, a to zejména z důvodu nákladů na plavání nebo energií.

Hlavním principem pro město Šumperk bylo zachování stejných nákladů, což se mu v konečné fázi podařilo naplnit. Toto tvrzení vyplývá z analýzy konečných nákladů města Šumperk za pětileté období, zejména na základě výpočtů řetězových a bazických indexů. Z bazického indexu vyplynulo, že roky 2007, 2008 a 2009 znamenaly nárůst konečných nákladů oproti roku 2006 o maximální výši jednoho procenta. Lze konstatovat, že vzhledem k nárůstu cen a jiných činitelů je toto procento zanedbatelné. A město Šumperk bylo s touto výší spokojeno. Nejvyšší procento nárůstu bylo zaznamenáno v roce 2010, kdy oproti roku 2006 byly náklady zvýšeny o 2,7 %. I tento nárůst by mohl být pro město Šumperk akceptovatelný.

Seznam použité literatury

Seznam tištěných zdrojů

- [1] KOUDELKA, Zdeněk, Radek ONDRUŠ a Petr PRŮCHA. *Zákon o obcích (obecní zřízení)*. Praha: Linde, 2005. 488 s. ISBN 978-80-7201-760-7.
- [2] MADEROVÁ VOLTNEROVÁ, Karla a Petr TÉGL. *Vztahy mezi zřizovatelem a příspěvkovou organizací ÚSC*. 2. akt. vyd. Olomouc: ANAG, 2011. 192 s. ISBN 978-80-7263-664-8.
- [3] MATRASOVÁ, Eva a Václav ŠLAUF. *Zákon o obcích (obecní zřízení) včetně prováděcích předpisů s komentářem*. 2. vyd. Praha: Polygon, 2003, 144 s. ISBN 80-7273-088-6.
- [4] OCHRANA, František, Jan PAVEL a Leoš VÍTEK. *Veřejný sektor a veřejné finance. Financování nepodnikatelských aktivit*. Praha: Grada., 2010. 261 s. ISBN 978-80-247-3228-2.
- [5] PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy – teorie a praxe v ČR*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2011. 588 s. ISBN 978-80-7357-614-1
- [6] PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vyd. Praha: Management Press, 2004. 90 s. ISBN 80-7261-086-4.
- [7] PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. akt. a rozš. vyd. Praha: ASPI, 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.
- [8] PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování obcí, měst a regionů*. 2. akt. a rozš. vyd. Praha: GRADA, 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.
- [9] PRŮCHA, Petr. *Správní právo: obecná část*. 7. vyd. Brno: Doplněk, 2007. 420 s. ISBN 978-80-7239-207-0.

Seznam elektronických zdrojů

- [10] HISTORIE ŠKOLY. 1. Základní škola Šumperk [online]. 2009 [cit. 2012-04-30]. Dostupné z: http://www.1zsspk.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=5&Itemid=6.
- [11] CHARAKTERISTIKA ŠKOLY. Základní škola Šumperk, Sluneční 38 [online]. 2006 [cit. 2012-04-30]. Dostupné z: <http://www.iv-zs-sumperk.cz/o-skole/charakteristika-skoly/>.
- [12] Interní dokumenty odboru školství, kultury a vnějších vztahů Městského úřadu Šumperk.
- [13] MĚSTO ŠUMPERK. Městský úřad Šumperk [online]. Šumperk, © 2000-2012 [cit. 2012-04-30]. Dostupné z: <http://www.sumperk.cz/cs/mesto-sumperk/>.

- [14] NAŠE ŠKOLA. Pětka, Základní škola s rozšířenou výukou informatiky [online]. 2010 [cit. 2012-04-30]. Dostupné z: http://www.5zs.spk.cz/index.php?option=com_content&view=category&id=37:naseskola&layout=default&Itemid=37.
- [15] NAŠE ŠKOLA. Základní škola Šumperk, Šumavská 21 [online]. 2010 [cit. 2012-04-30]. Dostupné z: <http://www.6zs.cz/?q=node/1>.
- [16] O NÁS. Základní škola a střední škola Pomněnka, o.p.s. [online]. 2011 [cit. 2012-04-30]. Dostupné z: http://www.pomnenka.net/o_nas.
- [17] ROZPOČET MĚSTA. Městský úřad Šumperk [online]. © 2007 [cit. 2012-04-30]. Dostupné z: <http://www.sumperk.cz/cs/mesto-sumperk/rozpocet-mesta/rozpocet-mesta.html>.
- [18] VÝROČNÍ ZPRÁVA ŠKOLY. Základní škola 8.května 63, Šumperk [online]. © 1990 - 2008 [cit. 2012-04-30]. Dostupné z: http://www.hluchak.cz/files/vyrocni_zprava_2011.pdf
- [19] ZÁKLADNÍ ŠKOLA. Schola Viva, o.p.s. [online]. 2011 [cit. 2012-04-30]. Dostupné z: http://www.schola-viva.cz/zakladni_skola.html.
- [20] Zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod. In: Sbírka zákonů České republiky. 1993. Dostupné z: <http://www.psp.cz/docs/laws/listina.html>.
- [21] Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). In: Sbírka zákonů České republiky. 2004. Dostupné z: <http://aplikace.msmt.cz/Predpisy1/sb190-04.pdf>.

Seznam zkratk

MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
ZŠ	Základní škola

Seznam obrázků

<i>Obr. 3. 1 Kapacita základních škol a jejich průměrná návštěvnost za 5 let .....</i>	<i>28</i>
<i>Obr. 3. 2 Podíl jednotlivých škol na konečných nákladech v roce 2006.....</i>	<i>31</i>
<i>Obr. 3. 3 Podíl jednotlivých škol na konečných nákladech v roce 2007.....</i>	<i>34</i>
<i>Obr. 3. 4 Podíl jednotlivých škol na konečných nákladech v roce 2008.....</i>	<i>37</i>
<i>Obr. 3. 5 Podíl jednotlivých škol na konečných nákladech v roce 2009.....</i>	<i>40</i>
<i>Obr. 3. 6 Podíl jednotlivých škol na konečných nákladech v roce 2010.....</i>	<i>43</i>
<i>Obr. 3. 7 Vývoj plánovaných nákladů města Šumperk v období 2006 - 2010 .....</i>	<i>46</i>
<i>Obr. 3. 8 Vývoj výše opatření v jednotlivých letech .....</i>	<i>47</i>
<i>Obr. 3. 9 Vývoj konečných nákladů města Šumperk v období 2006 - 2010 .....</i>	<i>48</i>
<i>Obr. 3. 10 Podíl jednotlivých škol na nákladech města Šumperk za pětileté období.....</i>	<i>49</i>

Seznam tabulek

<i>Tab. 2. 1 Počet členů zastupitelstva v závislosti na počtu obyvatel .....</i>	<i>8</i>
<i>Tab. 3. 1 Počet žáků ve školních letech 2006/2007 – 2010/2011 v základní škole 8. května... 22</i>	
<i>Tab. 3. 2 Počet žáků ve školních letech 2006/2007 – 2010/2011 ve škole Dr. E. Beneše..... 23</i>	
<i>Tab. 3. 3 Počet žáků ve školních letech 2006/2007 – 2010/2011 ve škole Sluneční .....</i>	<i>24</i>
<i>Tab. 3. 4 Počet žáků ve školních letech 2006/2007 – 2010/2011 ve škole Šumavská..... 25</i>	
<i>Tab. 3. 5 Počet žáků ve školních letech 2006/2007 – 2010/2011 ve škole Vrchlického .....</i>	<i>26</i>
<i>Tab. 3. 6 Počet žáků ve školních letech 2006/2007 – 2010/2011 ve škole Šumavská..... 27</i>	
<i>Tab. 3. 7 Počet žáků ve školních letech 2006/2007 – 2010/2011 ve škole Erbenova .....</i>	<i>28</i>
<i>Tab. 3. 8 Plánované a konečné náklady na sedm základních škol v roce 2006 v tis. Kč..... 31</i>	
<i>Tab. 3. 9 Rozpočty základních škol zřizovaných Šumperkem v tis. Kč za rok 2006..... 32</i>	
<i>Tab. 3. 10 Skladba rozpočtu základních škol v roce 2006 v tis. Kč .....</i>	<i>33</i>
<i>Tab. 3. 11 Plánované a konečné náklady na sedm základních škol v roce 2007 v tis. Kč..... 34</i>	
<i>Tab. 3. 12 Rozpočty základních škol v tis. Kč za rok 2007 .....</i>	<i>35</i>
<i>Tab. 3. 13 Skladba rozpočtu základních škol v roce 2007 v tis. Kč .....</i>	<i>36</i>
<i>Tab. 3. 14 Plánované a konečné náklady na sedm základních škol v roce 2008 v tis. Kč..... 37</i>	
<i>Tab. 3. 15 Rozpočty základních škol v tis. Kč za rok 2008 .....</i>	<i>38</i>
<i>Tab. 3. 16 Skladba rozpočtu základních škol v roce 2008 v tis. Kč .....</i>	<i>39</i>
<i>Tab. 3. 17 Plánované a konečné náklady na sedm základních škol v roce 2009 v tis. Kč..... 40</i>	

<i>Tab. 3. 18 Rozpočty základních škol v tis. Kč za rok 2009 .....</i>	<i>41</i>
<i>Tab. 3. 19 Skladba rozpočtu základních škol v roce 2009 v tis. Kč .....</i>	<i>42</i>
<i>Tab. 3. 20 Plánované a konečné náklady na sedm základních škol v roce 2010 v tis. Kč. ....</i>	<i>43</i>
<i>Tab. 3. 21 Rozpočty základních škol v tis. Kč za rok 2010 .....</i>	<i>44</i>
<i>Tab. 3. 22 Skladba rozpočtu základních škol v roce 2010 v tis. Kč .....</i>	<i>45</i>
<i>Tab. 3. 23 Celkové náklady města Šumperk na jednotlivé školy za pětileté období .....</i>	<i>48</i>
<i>Tab. 3. 24 Celkové počty žáků v jednotlivých školách a jednotlivých letech za rok .....</i>	<i>50</i>
<i>Tab. 3. 25 Celkové konečné náklady obce Šumperk v tis. Kč. ....</i>	<i>50</i>
<i>Tab. 3. 26 Náklady obce Šumperk na jednoho žáka v tis. Kč.....</i>	<i>51</i>
<i>Tab. 3. 27 Srovnání dílčích nákladů obce na zabezpečení povinné školní docházky v tis. Kč</i>	<i>51</i>

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- беру на ве́домі́, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová (bakalářská) práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové (bakalářské) práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou (bakalářskou) práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Šumperku dne 11. května 2012

Ivana Semeráková

Seznam příloh

- Příloha č. 1 Použití druhu opatření u jednotlivých škol v letech 2006 - 2010
- Příloha č. 2 Přehled použití peněžních prostředků v rámci kapitoly odboru školství, kultury a vnějších vztahů
- Příloha č. 3 Vývoj počtu žáků v jednotlivých letech v základních školách v Šumperku

Příloha č. 1

Použití druhu opatření u jednotlivých škol v letech 2006 - 2010

Rok	Druh opatření	ZŠ Dr. E. Beneše	ZŠ 8. května	ZŠ Sluneční	ZŠ Vrchlického	ZŠ Šumavská	ZŠ Pomněnka	ZŠ Schola Viva	celkem
2006	plavání	125	160	81	82	158	0	0	606
	energie	200	226	58	222	251	40	125	1 122
	odvod z odpisů	0	0	0	0		0	0	0
2007	plavání	122	155	0	77	159	0	0	513
	energie	0	0	0	0	0	0	0	0
	odvod z odpisů	0	0	0	0	0	0	0	0
2008	plavání	0	215	146	114	172	0	0	647
	energie	0	0	0	0	0	0	0	0
	odvod z odpisů	0	0	0	0	0	0	0	0
2009	plavání	111	168	92	64	171	0	0	606
	energie	0	0	0	0	0	0	0	0
	odvod z odpisů	0	0	0	0	0	0	0	0
2010	plavání	190	221	79	71	182	0	0	743
	energie	0	0		0	0	0	0	0
	odvod z odpisů	35	0	550	177	370	0	0	1 132
	celkem	783	1 145	1 006	807	1 463	40	125	

Zdroj: ROZPOČET MĚSTA. Městský úřad Šumperk [online]. © 2007 [cit. 2012-04-30]. Dostupné z: <http://www.sumperk.cz/cs/mesto-sumperk/rozpocet-mesta/rozpocet-mesta.html> - vlastní zpracování.

Příloha č. 2

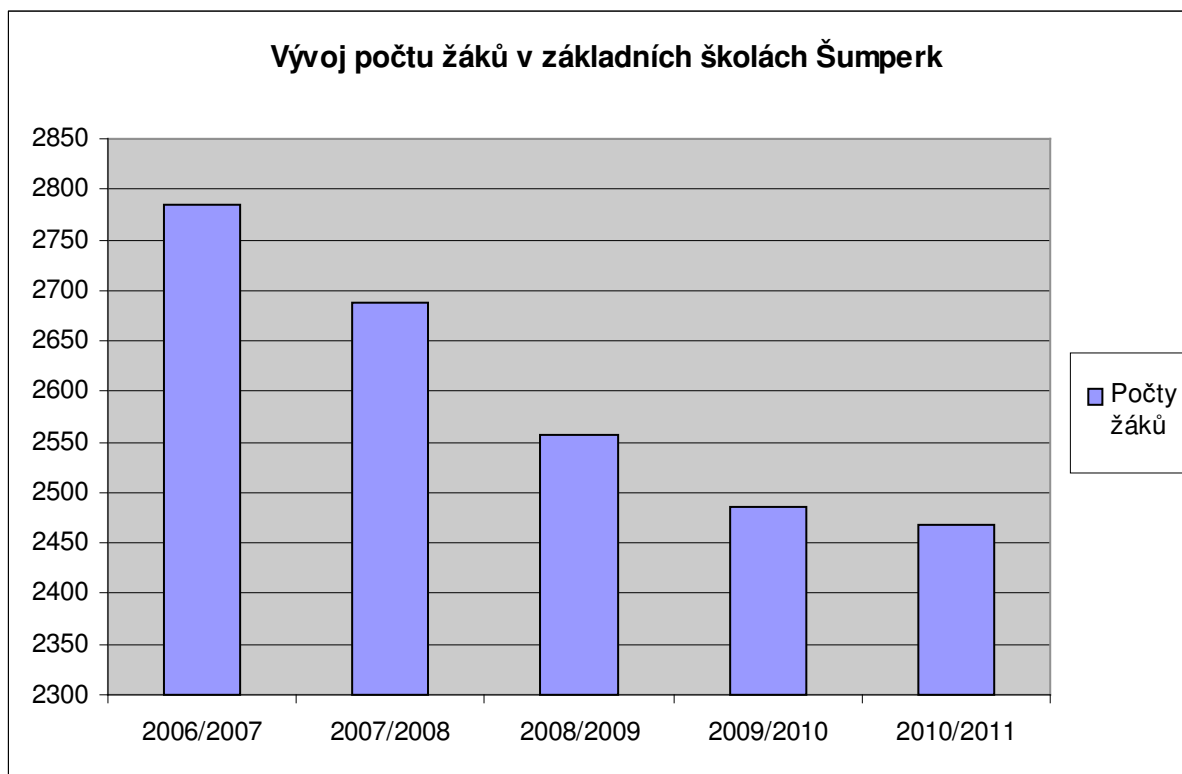
Přehled použití peněžních prostředků v rámci kapitoly odboru školství, kultury a vnějších vztahů

Odbor školství, kultury a vnějších vztahů	2006	2007	2008	2009	2010
Zařízení předškolní výchovy a základního vzdělávání celkem	27 756	27 921	27 967	28 156	28 306
ZŠ Schola Viva o.p.s	545	670	670	670	670
ZŠ Pomněnka o.p.s.	218	258	258	258	258
MŠ Sluníčko p.o.	3 037	3 037	3 047	3 037	3 037
MŠ Veselá školka p.o.	2 617	2 617	2 622	2 862	2 633
MŠ Pohádka p.o.	2 118	2 210	2 107	2 107	2 107
ZŠ Dr. E. Beneše p.o.	3 806	3 803	3 681	3 792	3 906
ZŠ 8.května p.o.	4 136	4 133	4 193	4 146	4 199
ZŠ Sluneční p.o.	4 252	4 171	4 317	4 263	3 910
ZŠ Vrchlického p.o.	3 060	3 055	3 092	3 042	3 226
ZŠ Šumavská p.o.	3 967	3 967	3 980	3 979	4 360
Půjčka ZŠ + MŠ	0	0	0	8 249	0
Zvláštní zdravotnická zařízení	376	376	376	376	376
Zájmová činnost	1 000	1 250	1 250	1 753	1 753
Kultura	10 846	8 765	8 732	8 838	8 443
Ostatní neinvestiční dotace neziskovým organizacím	7 528	8 708	8 700	9 785	8 589
Kulturní akce města	0	2 512	3 590	1 847	3 850
Obchod a služby	0	547	617	575	
Kronika města	2	0	0	0	
Městská periodika	945	0	0	1 003	982
Výkup předmětů kulturní hodnoty	150	0	0	0	
Cestovní ruch	0	1 065	1 080	2 652	
Smluvní odměna - cestovní ruch	300	300	0	0	876
Knihy, učební pomůcky, tisk	470	0	0	0	
ŠMR a.s. středisko	700	270	162	500	
Podíl města na programu regenerace	501	0	0	0	
Finanční dary	22	22	0	0	
Projekt partnerství Comenius Regio	0	0	0	0	425
Koncert ke státnímu svátku	0	0	0	0	192
Celkem	50 596	51 736	52 474	63 734	53 792

Zdroj: ROZPOČET MĚSTA. Městský úřad Šumperk [online]. © 2007 [cit. 2012-04-30]. Dostupné z: <http://www.sumperk.cz/cs/mesto-sumperk/rozpocet-mesta/rozpocet-mesta.html> - vlastní zpracování.

Příloha č. 3

Vývoj počtu žáků v jednotlivých letech v základních školách v Šumperku

Zdroj: Interní dokumenty odboru školství, kultury a vnějších vztahů Městského úřadu Šumperk – vlastní zpracování.